

V+24 129164

การพัฒนาศามารถการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค
แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

นางสาวลักขณา โททอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

ผู้วิจัย : นางสาวลักขณา โททอง

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท.ดร.ณัฐรัชย์ จันทนุมา)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ตีเมืองชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จังหาร)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัตน์ จอมปาแฝด)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชิต บุญทองเถิง)

- ชื่อเรื่อง** : การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ
- ผู้วิจัย** : นางสาวลักขณา โททอง
- ปริญญา** : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการเรียนการสอน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- อาจารย์ที่ปรึกษา** : รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง
- ปีการศึกษา** : 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ (1) พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ (3) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อ (4) ศึกษาความพึงพอใจการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบ (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า (1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.20/82.78 (2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะมีค่าเท่ากับ 0.6973 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.73 (3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความสำคัญ แบบฝึกทักษะ และเทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : The Development of Reading Main Idea Skill in Learning Area of Thai Language for Junior Secondary Education Grade 1 by Using Exercises with Mind Mapping Technique.

Author : Miss.Luxkana Totong

Degree : Master of Education (Curriculum and Instruction)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Associate Professor Dr.Prasopsuk Rithidesh
Assistant Professor Dr. Poosit Boontongtherng

Year : 2018

ABSTRACT

The purposes of the study were : (1) to develop learning activity of reading main idea skill by using exercises with Mind Mapping technique for the student in Junior secondary Education grade 1 with an effectiveness criterion of 80/80 ; (2) to find the effectiveness index of the learning activity of reading main idea skill of the student in Junior secondary school grade 1 by using exercises with Mind Mapping technique ; (3) to compare a pretest and a posttest of reading main idea skill for the student in secondary school grade 1 who study the Thai language, and ; and (4) to study the students' satisfaction of the student in Junior secondary school grade 1 toward the learning activity of reading main idea skill in Thai language by using exercises with Mind Mapping technique. The sample group that used for this research study was the 30 students in Junior Secondary Education school grade 1 in class 1/2, 2nd semester of academic year 2016, at KhonKean Sport school, Mueang District, KhonKaen under the jurisdiction of the physical education institution, by using cluster Random Sampling method. The instruments used in this study were (1) 5 the lesson plans for Thai reading main idea skill ; (2) The assessment test of reading main idea skill; there are 4 multiple answering choices and 30 items ; and (3) The inquiry test for the student satisfaction toward the learning activity. The statistic used for data analysis were percentage, standard deviation, and t-test.

The results of research found that (1) The learning activity for development of reading main idea skill by using exercises with Mind Mapping technique for Thai language of the student in Junior Secondary Education grade 1 was 85.20/82.78. ; (2) The efficiency index of learning activity for

develop the reading main idea skill for the student in Junior secondary Education grade 1 by using exercises with Mind Mapping technique was 0.6973 or 69.73% ; (3) The students sample in the Junior Secondary Education grade 1 had the post-learning score higher than pre-learning with the difference of significant level at .05 ; and (4) The students' satisfaction toward the Mind Mapping technique was at very high level.

Keywords : The development of reading main idea skill Secondary Education, exercises with Mind Mapping technique.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิศ บุญทองเถิง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จังหาร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัตน์ จุมปาแฝด ผู้ทรงคุณวุฒิสอบ วิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญ ดร.บุญสันต์ ศรีจันทร์ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนกีฬาจังหวัด ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการวัดผลประเมินผล นายวิระชาติ ดวงคำน้อย ผู้อำนวยการโรงเรียน ชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการสอน นางยุวดี สมจันทร์ ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนกีฬาจังหวัด ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอน นางศิริพร จันทะเลิศ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน บ้านโนนสะอาดหนองแ่ฒ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย และนายวิสุทธิมรรค อันทะนัย ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองโก อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวัตกรรมการศึกษา ที่กรุณาให้ความ อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ สถานที่ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ขอบพระคุณคณะครูและนักเรียนที่ได้ให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณบิดามารดาที่สนับสนุนและให้กำลังใจในงานวิจัยสำเร็จด้วยดี คุณค่าและ ประโยชน์ของการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดาบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณ ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และเป็นกำลังใจ สำคัญที่ทำให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นางสาวลักขณา โททอง

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.3 สมมติฐานการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	10
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	10
2.2 การอ่านจับใจความสำคัญ	18
2.3 แบบฝึกทักษะ	28
2.4 แผนผังความคิด	35
2.5 แผนการจัดการเรียนรู้	42
2.6 การหาประสิทธิภาพ	47
2.7 ดัชนีประสิทธิผล	50
2.8 ความพึงพอใจ	51
2.9 บริบทโรงเรียน	56
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
2.11 กรอบแนวคิดการวิจัย	61

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย	64
3.4 รูปแบบการวิจัย	75
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	77
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	77
บทที่ 4 ผลการวิจัย	82
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	88
5.1 สรุปผลการวิจัย	89
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	89
5.3 ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	99
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	100
ภาคผนวก ข การวิเคราะห์ข้อมูล	121
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	135
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	142
ประวัติของผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่าน 15
2.2	จำนวนครูและบุคลากร โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น 56
2.3	จำนวนนักเรียน 56
3.1	วิเคราะห์สาระที่ 1 ด้านการอ่าน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเวลาในการจัดกิจกรรม 65
3.2	จำนวนแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญที่สร้างขึ้น และใช้จริง 72
3.3	แบบแผนการทดลอง One Group Pre-test Post-test Design 76
4.1	ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 83
4.2	ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ 84
4.3	ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 80 85
4.4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของที่มีต่อกิจกรรม การจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ 85
ข.1	คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ประกอบแบบฝึกทักษะ 122
ข.2	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด 124

ตารางที่	หน้า
ข.3	
ประสิทธิภาพของการจัดการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	
โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ	125
ข.4	
ประสิทธิภาพของคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ	127
ข.5	
คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแบบทดสอบ	
วัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ	129
ข.6	
ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	131
ข.7	
คุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน	133
ข.8	
ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียน	
ที่มีต่อการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	134

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แผนผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map)	37
2.2	แผนผังแบบวงจร (Circle Map)	37
2.3	แผนผังใยแมงมุม (Spider Map)	38
2.4	แผนผังก้างปลา (Fishbone Map)	38
2.5	แผนผังตารางเปรียบเทียบ (Compare Table Map)	39
2.6	แผนผังรูปวงกลมทับเหลื่อม (Overlapping Circles Map)	39
2.7	กรอบแนวคิดในการวิจัย	62

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 37) ผู้ที่มีทักษะทางภาษาไทยดีจะสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิดความเข้าใจ และแสวงหาความรู้ในการศึกษาวิชาสาขาต่าง ๆ ได้

การจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย จึงควรปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่า มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม และด้วยความสำคัญดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางสังคมในปัจจุบัน เพิ่มยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดวิชาภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานถือเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะรายวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ทุกคนต้องเรียนรู้และฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ โดยเฉพาะด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้แบ่งออกเป็น 5 สาระ ดังนี้ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด สาระที่ 4 หลักภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 57) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้ให้ความสำคัญกับภาษาไทยว่า เป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ มุ่งเน้นการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตได้ ซึ่งให้ความสำคัญของการอ่านเป็นสาระที่ 1 และได้กำหนด

เป็นมาตรฐานการอ่าน ท 1.1 โดยใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 5)

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ทุกเรื่อง ซึ่งมีอยู่ในทรัพยากร สารนิเทศทุกประเภทโดยเฉพาะความอยากรู้อยากเห็นของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ดังนั้นคนเราจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่าน ซึ่งต้องอ่านได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพื่อเสาะแสวงหาความรู้ทั้งหลาย เพราะการอ่านเป็นการเรียนรู้เมื่ออ่านมากย่อมมีความรู้มาก การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดีทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นการที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้ อีกทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่านเพื่อเป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้นักเรียนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2543, น. 2) และผู้เรียนจะเกิดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้ จะต้องรู้หลักการหรือวิธีการอ่านตั้งแต่ขั้นเริ่มต้น คืออ่านคร่าว ๆ อ่านได้เร็ว อ่านแล้วย่อความสั้น ๆ ได้จนเกิดความชำนาญในการอ่าน สามารถอ่านได้ทุกเรื่องทุกเวลาทุกสถานที่ และใช้เทคนิคการอ่านเพื่อคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจปรัชญาและข้อคิดเห็นของผู้แต่ง ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิดสติปัญญาขั้นสูงสุด ต้องใช้ความคิดตามไปด้วยอ่านช้า ๆ อย่างระมัดระวังต้องอาศัยประสบการณ์ใคร่ครวญหาสาเหตุต้องจดบันทึก จดเส้นใต้หรือทำเครื่องหมายเตือนความจำไว้ ต้องจับใจความสำคัญให้ได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542, น. 168) สอดคล้องกับ (สมถวิล วิเศษสมบัติ, 2554, น. 73) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้สำหรับเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว ดังนั้น ครูผู้สอนควรมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ รู้เรื่องราวของข้อความที่ได้อ่าน และสามารถอ่านได้รวดเร็ว ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้มากและการอ่านจับใจความสำคัญนั้นผู้เรียนจะต้องรู้ว่าเรื่องที่ตนอ่านนั้นมีใจความสำคัญอยู่ที่ใด ต้องรู้จักสังเกตโครงเรื่อง ข้อความ ประโยคในเรื่องที่จะนำไปสู่ข้อสรุปของเรื่อง การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นหาสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสรุปเรื่องราวหรือใจความสำคัญได้ดียิ่งขึ้น และถ้าฝึกฝนเป็นประจำจะทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี (ชูชีพ พุทธประเสริฐ, 2540, น. 67)

จากการสำรวจการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่า ปัญหาสำคัญในการอ่านของผู้เรียน คือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จาก

การอ่านเท่าที่ควรทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่าง ๆ ด้วย (กรมวิชาการ, 2546, น. 188) สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้เรียนขาดความสามารถด้านการอ่านมากที่สุด โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ ซึ่งในปีการศึกษา 2558 พบว่า นักเรียน โรงเรียนกีฬาขอนแก่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 เท่ากับ 32.27 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 80 (โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น, 2558, น. 179-180) และจากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 เฉลี่ยร้อยละ 36.07 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือร้อยละ 80 และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติได้แนะนำให้โรงเรียนควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ท 2.1 การอ่านจับใจความ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์เนื่องจาก นักเรียนยังไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ข้อเท็จจริง

ข้อคิดเห็นและจากข้อมูลความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การอ่านจับใจความสำคัญ ควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะ เพื่อให้ นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน ได้ถูกต้องและสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ในเวลาที่รวดเร็ว นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะหลายด้านประกอบกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการสอนต่าง ๆ หลายรูปแบบ และพบว่า แผนผังความคิด (Mind Mapping) กับแบบฝึกทักษะเป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมนักเรียนให้มีความสามารถและทักษะเพิ่มขึ้น มีกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะการสอนอ่านจับใจความและ สอดคล้องกับความแตกต่างและความสนใจของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยจึงเน้นที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความสามารถในการอ่านจับใจความ และสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) อีกหนึ่งรูปแบบที่เหมาะสม เป็นการนำเสนอที่ทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างทุกส่วนของความคิดรวบยอดหลัก และความคิดรวบยอดรองลงไปหรือเป็นความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ที่มีการโยงความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผังสามารถนำเสนอได้หลายลักษณะ เช่น แผนผังแบบกิ่งไม้ แผนผังวงจร แผนผังใยแมงมุม แผนผังก้างปลา แผนผังตารางเปรียบเทียบ แผนผังรูปวงกลมทับเหลื่อมกัน ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการเข้าใจในการอ่านหรือการศึกษา และเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ช่วยในการพัฒนาความคิดแบบวิจรรณญาณเพิ่มการมีเหตุผล

และช่วยพัฒนาในด้านการจำอีกด้วย ดังนั้นแผนผังความคิดจึงมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้โดยเริ่มจากการคิด การวางแผน การนำเสนอตลอดจนช่วยในด้านความจำ การทำความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2557, น. 36) และยังช่วยในการชี้แจงแยกแยะใจความสำคัญ ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นในการอ่าน ใช้ปัญญาด้านมิติ ในการสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด ใช้ปัญญาด้านกายสัมผัสในการนำเสนอผลงาน ใช้ปัญญาด้านดนตรีในการฟังเพลง บทประพันธ์ในการนำเข้าสู่บทเรียน ใช้ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ในการการทำงานร่วมกับผู้อื่น ใช้ปัญญาด้านตนเองในการคิดตัดสินใจของตนเองและใช้ปัญญา ด้านธรรมชาติจากการปฏิบัติจริง รูปแบบการสอนอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นรูปแบบที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งนักเรียนจะร่วมกิจกรรมอย่างไม่เบื่อหน่าย นักเรียนจะได้ค้นพบวิธีการอ่านจับใจความด้วยความสามารถของตนเองและมีความสุขไปกับการเรียนรู้และค้นพบความถนัดของตน (อารี สันทรวี, 2542, น. 2-12)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ ก็เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสำคัญที่คำนึงถึงสมองของนักเรียนที่สามารถทำให้เกิดความรู้ความจำได้นานเพราะมีกิจกรรมที่ได้มีการทบทวนความรู้เดิม มีการนำเสนอ มีการทำซ้ำบ่อย ๆ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความจำได้นาน (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2550, น. 66-67) ทำให้นักเรียน ได้มีโอกาสฝึกฝนความสามารถหรือทักษะเป็นการสอนย้ำ ซ้ำทวน ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย โดยให้นักเรียนเรียนรู้อย่างเป็นระบบด้วยตนเองซึ่งจะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถาวร เมื่อมีการทบทวนความรู้เดิม การทบทวนซ้ำบ่อย และการนำความรู้เดิม ไปสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้กว้างขวางขึ้น Caine, R. N., and Caine, G. (1990, pp. 66-70) ; (โกวิทย์ ประมวลพฤกษ์, 2548, น. 4-26) โดยแบบฝึกทักษะที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมี โอกาสได้ลงมือปฏิบัติจริง รู้จักฝึกฝน ร่วมคิด ร่วมทำและยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนความสามารถหรือทักษะเป็นหลักการที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือทำเอง ได้ฝึกฝนซ้ำในเรื่องเดิมทำให้เกิดการเรียนรู้และจดจำได้แม่นยำ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, น. 73-74) เมื่อนักเรียนเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่เรียนได้ย่อมส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ความสามารถในการอ่านจับใจความก็เช่นเดียวกัน เมื่อเกิดการฝึกฝนบ่อย ๆ การทำซ้ำ ๆ ย่อมเกิดทักษะ ในการอ่านจับใจความสิ่งที่สำคัญ คือ การอ่านมาก ๆ เพราะจะทำให้เข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ เมื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะในการอ่านจับใจความมากขึ้น ย่อมส่งผลที่ดีต่อเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยไปในทางที่ดีมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นวิธีสอนที่มีความเหมาะสมในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความ เพราะเป็นวิธีสอนที่นักเรียนจะได้รับ

ความรู้ในเนื้อหาจากกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีความสุขกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ ยังให้ความสำคัญกับความถนัด ความสามารถและคำนึงถึงความต้องการของนักเรียน ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้นักเรียนคิดเองลงมือทำเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และแนะนำ ผู้วิจัยฐานะเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ช่วยให้ครูได้แก้ปัญหาที่ถูกต้อง ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน ได้ดียิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

1.2.2 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น อำเภอ จังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 60 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น อำเภอ จังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการพลศึกษา จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.4.2 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1) ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่เรียน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2) ความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ การอ่านจับใจความสำคัญ ประกอบด้วย นิทาน เพลง โฆษณา บทร้อยกรอง ข่าว เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระการอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัดที่ 2 จับใจความสำคัญจากเรื่อง มาสร้างเป็นแบบฝึกโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 5 ชุด ดังนี้

แบบฝึกทักษะที่ 1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

แบบฝึกทักษะที่ 2 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทเพลง

แบบฝึกทักษะที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

แบบฝึกทักษะที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญจากโฆษณา

แบบฝึกทักษะที่ 5 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“การอ่านจับใจความสำคัญ” หมายถึง ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งพัฒนาทักษะการอ่านตามแผนผังความคิด โดยเขียนข้อความประเด็นหลักไว้ในวงกลมใหญ่ (ตรงกลาง) และกำหนดข้อความ วลี ที่เป็นประเด็นรองและมีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกับประเด็นหลักไว้ในวงกลมที่ขยายต่อไป และถ้ามีประเด็นย่อย ๆ ที่สัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกับประเด็นรองก็อาจเขียนส่วนขยายต่อไปไม่จำกัด ได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก

“การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ” หมายถึง การจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทาน บทเพลง ข่าว โฆษณา บทร้อยกรอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ โดยการออกแบบและการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิด การแสดงออกทางด้านความคิดรอบทิศทางอย่างเป็นระบบ เป็นวิธีการเขียนความคิดรวบยอดของคนออกมาเป็นแผนผังให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดรวบยอดสำคัญและความคิดรวบยอดรองลงมา ซึ่งสามารถจัดการเรียนการสอนตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ขั้นชี้แจงจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ
2. ขั้นสอน หรือขั้นให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการสอน
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. ขั้นสรุปและประเมินผล

“แบบฝึกทักษะ” หมายถึง สื่อการสอนของครูที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ มี 5 ชุด ชุดที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน ชุดที่ 2 การอ่านจับใจความจากบทเพลง ชุดที่ 3 การอ่านจับใจความจากข่าว ชุดที่ 4 การอ่านจับใจความจากโฆษณาและชุดที่ 5 การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง

“ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ” หมายถึง ความสามารถจากการเรียนโดยวัดจากคะแนนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก

“ประสิทธิภาพ” หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นี้แล้วนักเรียนทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากแบบทดสอบย่อยแต่ละชุดในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 5 ชุด ได้คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง จำนวนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากวัดจากคะแนนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

“ดัชนีประสิทธิผล” หมายถึง ค่าคะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ โดยการเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนคำนวณได้จากสูตร E.I

“ความพึงพอใจ” หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะมีความชอบ สนุกสนาน และภูมิใจหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้นั้นแล้ว รวมทั้งตระหนักถึงในคุณค่าของการเรียนภาษาไทย อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

1.6.2 เป็นแนวทางสำหรับครูที่สนใจ นำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย และวิชาอื่นหรือทำการวิจัยให้กว้างขวางและพัฒนาขึ้นไป

1.6.3 โรงเรียนมีข้อมูลสารสนเทศด้านการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. การอ่านจับใจความสำคัญ
3. แบบฝึกทักษะ
4. แผนผังความคิด
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. การหาประสิทธิภาพ
7. ดัชนีประสิทธิผล
8. ความพึงพอใจ
9. บริบทโรงเรียน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึง ความสำคัญของภาษาไทย ธรรมชาติของภาษาไทย วิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 2-43)

2.1.1 ความสำคัญของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้าง

ความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

2.1.2 ธรรมชาติของภาษา

ธรรมชาติของภาษาเป็นคุณสมบัติของภาษาที่สำคัญ มีคุณสมบัติพอสรุปได้ คือ

2.1.2.1 ทุกภาษาประกอบด้วยเสียงและความหมาย โดยมีระเบียบแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ในการใช้อย่างเป็นระบบ

2.1.2.2 ภาษามีพลังในการรอกงนามมีรู้สิ้นสุด หมายถึง มนุษย์สามารถใช้ภาษาสื่อความหมายได้โดยไม่สิ้นสุด

2.1.2.3 ภาษาเป็นเรื่องราวของการใช้สัญลักษณ์ร่วมกันหรือสมมติร่วมกัน และมีการรับรู้สัญลักษณ์ร่วมกันหรือสมมติร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน

2.1.2.4 ภาษาสามารถใช้ภาษาพูดในการติดต่อสื่อสาร ไม่จำกัดเพศของผู้ส่งสาร ไม่ว่าจะหญิง ชาย เด็ก ผู้ใหญ่ สามารถผลัดกันในการส่งสารและรับสารได้

2.1.2.5 ภาษาพูดยอมใช้ได้ทั้งในปัจจุบัน อดีตและอนาคต ไม่จำกัดเวลาและสถานที่

2.1.2.6 ภาษาเป็นเครื่องมือการถ่ายทอดวัฒนธรรมและวิชาความรู้ นานาประการ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2.1.3 วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพหลักการ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญดังนี้

2.1.3.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมาย สำหรับพัฒนาเด็กเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.1.3.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

2.1.3.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.1.3.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้และประสบการณ์

2.1.3.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1.3.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์

2.1.4 จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

2.1.4.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.4.2 มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

2.1.4.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

2.1.4.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.1.4.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.1.5 สมรรถนะสำคัญ

2.1.5.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน

ข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.1.5.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.1.5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

2.1.5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.1.5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

2.1.6 คุณภาพผู้เรียน

สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2552, น. 40) กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

2.1.6.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอน และความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

2.1.6.2 เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวิตประวัติ

อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้าและเขียนโครงการ

2.1.6.3 พูดยแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและคูนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดยรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดยในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

2.1.6.4 เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพุด ภาษาเขียน โครงสร้างของประ โยกรรม ประ โยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทยและคุณค่าที่ได้รับ จากวรรณคดีวรรณกรรม และบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2.1.7 สารมาตรฐานและตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 44-55)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน
2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ

จากการอ่าน

5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท
6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ
7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับบ

ที่ยากขึ้น

8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้ แก้ปัญหาในชีวิต

9. มีมารยาทในการอ่าน

ตารางที่ 2.1

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง ได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	1. การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย 1.1 บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย 1.2 บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสี่กภาพย์ยานี 11 กภาพย์ฉับ 16 กภาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
	2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	2. การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น
	3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	2.1 เรื่องเล่าจากประสบการณ์ 2.2 เรื่องสั้น
	4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน	2.3 บทสนทนา 2.4 นิทานชาดก 2.5 วรรณคดีในบทเรียน
	5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท	2.6 งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ 2.7 บทความ
	6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ	2.8 สารคดี 2.9 บันเทิงคดี 2.10 เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย
	7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น	2.11 งานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์ 3. การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	4. การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น 4.1 หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย 4.2 หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	9. มีมารยาทในการอ่าน	5. มารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัด

1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
2. เขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย
3. เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน
4. เขียนเรียงความ
5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน
6. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ
7. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ
8. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ
9. มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟังการดูและการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ ตัวชี้วัด

1. พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
2. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู
3. พูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู
4. ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ
5. พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและการสนทนา

6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทยการเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษาภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ตัวชี้วัด

1. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย
2. สร้างคำในภาษาไทย
3. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค
4. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน
5. แต่งบทร้อยกรอง
6. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตัวชี้วัด

1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม ที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ
3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลักสูตรจะครอบคลุมทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดี และวรรณกรรม หากครูผู้สอนเข้าใจหลักสูตรแล้วและควรหากวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสิ่งที่หลักสูตรต้องการแล้วคุณภาพของผู้เรียนก็จะเกิดขึ้นตามเป้าหมายของหลักสูตร และผู้วิจัยได้ใช้มาตรฐานสาระการเรียนรู้การอ่านมาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่านมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2.2 การอ่านจับใจความสำคัญ

ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้ดีนั้น เป็นทักษะสำคัญของการอ่านเพราะถือว่าเป็นทักษะสำคัญการอ่านที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคข้อมูลข่าวสาร ที่มีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ผู้อ่านควรมีความเข้าใจและรู้จักจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดในเรื่องความหมายและความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

มีนักการศึกษาหลายคนกล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

แววมยุรา เหมือนนิล (2541, น. 9) กล่าวถึง การอ่านจับใจความคือการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไรซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ส่วนดังนี้คือส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญ หรือส่วนประกอบโดยย่อหน้าหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงใจความเดียว นอกจากนั้นจะเป็นผลความหรือส่วนประกอบผู้อ่าน ต้องพิจารณาทั้งสองประการนี้เพื่อให้สามารถจับใจความได้รวดเร็วขึ้น

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545, น. 11) กล่าวถึง การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสรุปใจความสำคัญ หากำสำคัญ ใช้แผนภาพ โครงเรื่อง เพื่อพัฒนาการอ่านรวมทั้งการรู้จักใช้คำถาม เกี่ยวกับเนื้อหาและการพัฒนาทางด้านความคิด

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, น. 83) กล่าวถึง การอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่าเป็นความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการอ่าน ที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง จะต้องมีการฝึกฝนทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้นผู้อ่าน จะต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตน ช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญ

กรมวิชาการ (2549, น. 188) กล่าวถึง การอ่านจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่องใจความสำคัญของเรื่องคือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมดข้อความอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียวนอกนั้นเป็นใจความรองคำว่าใจความสำคัญนี้ผู้รู้ได้เรียกไว้เป็นหลายอย่าง เช่น ข้อคิดสำคัญของเรื่อง แก่นของเรื่องหรือความคิดหลักของเรื่อง แต่จะอย่างไรก็ตามใจความสำคัญก็คือสิ่งที่เป็สาระที่สำคัญที่สุดของเรื่องนั่นเอง ใจความสำคัญส่วนมากจะมีลักษณะเป็นประโยค ซึ่งอาจปรากฏอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของย่อหน้าก็ได้

จุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุด คือ ประโยคที่อยู่ตอนต้นย่อหน้า เพราะผู้เขียนมักบอกประเด็นสำคัญไว้ก่อน แล้วจึงขยายรายละเอียดให้ชัดเจนรองลงมา คือ ประโยคตอนท้ายย่อหน้าโดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียด หรือประเด็นย่อยก่อนแล้วจึงสรุปด้วยประโยคที่เป็นประเด็นไว้ภายหลัง สำหรับจุดที่พบใจความสำคัญยกขึ้นก็คือ ประโยคตอนกลางย่อหน้าซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้ความสังเกต และพิจารณาให้มีส่วนจุดที่หาใจความสำคัญมากที่สุด คือย่อหน้าที่ไม่มีประโยคใจความสำคัญปรากฏชัดเจน อาจมีหลายประโยคหรืออาจอยู่รวม ๆ กันในย่อหน้าก็ได้ซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาเอง

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง (2551, น. 23) กล่าวถึง ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญว่าการอ่านจับใจความ มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่บุคคลทั้งชายและหญิงจะขาดมิได้

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่านแล้วสามารถจับประเด็นสำคัญตั้งคำถามตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านแล้วเรื่องตามลำดับเหตุการณ์บอกแนวคิดของเรื่องและสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้

2.2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ มีความสำคัญมากเพราะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ดี ย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2550, น. 123) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญสำคัญว่า เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตในปัจจุบัน และถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่ว่าจะในด้านการดำเนินชีวิตหรือเป็นการศึกษาส่งเสริมพัฒนาสติปัญญาความคิด เพิ่มพูนประสบการณ์

กรมวิชาการ (2549, น. 44) ได้กำหนดจุดประสงค์การอ่านไว้ดังนี้ 1) อ่านได้ชัดเจนถูกต้องรวดเร็ว 2) จับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ตลอดจนรู้ความไพเราะของเรื่องที่อ่าน 3) มีวิจรรย์ญาณวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ 4) ให้มีนิสัยรักการอ่านและใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต 5) สามารถเลือกหนังสืออ่านได้เหมาะสม

2.2.3 แนวการอ่านจับใจความสำคัญ

กรมวิชาการ (2549, น. 189-190) ได้กล่าวถึง แนวทางการอ่านจับใจความสำคัญ ให้บรรลุจุดประสงค์มีดังนี้ 1) ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลินหรือเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางให้กำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสมและจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น 2) สืบสวนส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง

คำนำ สารบัญ คำชี้แจง การใช้หนังสือภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่าน ได้กว้างขวางและรวดเร็ว 3) ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าประเภทใด เช่น สารคดีตำราบทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย 4) ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมาย ของคำประโยคและข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว 5) ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่านมาประกอบจะทำให้เข้าใจและจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการสอนอ่านตั้งขึ้นมา เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวจับใจความ เรื่องที่อ่านได้ผู้อ่านต้องตั้งจุดประสงค์อย่างชัดว่า จะอ่านเพื่ออะไรทำความเข้าใจเนื้อหาของเรื่อง จะทำให้อ่านจับใจความได้รวดเร็ว และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2.2.4 ทักษะพื้นฐานของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นการทำงานประสานกันระหว่างการมองเห็น การได้ยิน และการแปลความของสมอง ดังนั้นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐาน จึงเกี่ยวข้องกับลำดับขั้นของการคิด นักจิตวิทยาการอ่านได้นำหลักของ Bloom มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของการอ่านมี 6 ขั้น คือ จำ เข้าใจนำไปใช้วิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินค่าผู้ที่มีการอ่านทั้ง 6 ขั้นนี้จึงจะถือว่าเป็นผู้บรรลุเป้าหมายของการอ่าน

ขั้นที่ 1 จำเป็นขั้นแรกของการอ่านที่สมอง ต้องจำเรื่องราวให้ได้จำความหมายของคำให้คำจำกัดความ ของคำยากจำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อยก็ใช้วิธีตั้งคำถามให้นักเรียนตอบคำถาม การให้คำจำกัดความการบอกความหมายหรืออาจให้สะกดคำที่ได้อ่านจากเรื่องที่กำหนดให้

ขั้นที่ 2 เข้าใจเป็นขั้นที่ผู้อ่านสามารถเล่าเรื่อง ที่อ่านด้วยคำพูดของตัวเองได้เข้าใจความคิดถ้อยคำประโยคและข้อความที่ให้คิดสนใจ สรุปเรื่องเป็นข้อคิดโดยใช้คำพูดของตนดังนั้น การที่ครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยควรตั้งเป็นคำถาม ด้วยการเล่าเรื่องสรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ขั้นที่ 3 นำไปใช้เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกนำถ้อยคำประโยคและเหตุการณ์ ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่นนั้นคำถามที่ใช้จึงมักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ ให้ผู้อ่านพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์เป็นขั้นที่ให้อ่านแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้ จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมาย ของคำที่มีความหมายหลายอย่างสามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์เป็นขั้นที่ให้ผู้่านรู้จักสรุปแนวคิด ของเรื่องค้นหาลักษณะ โครงเรื่อง ที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สุภายิตหรือคำพังเพย ที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกันอีกทั้ง ยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกัน และแตกต่างกันได้ด้วย

ขั้นที่ 6 ประเมินค่าเป็นขั้นสูงสุดของการคิด ที่ให้ผู้่านรู้จักตัดสินเรื่องที่อ่านว่าอะไร คือ ส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จพิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏ ในเรื่องได้แก่ความรัก ความกตัญญู ความซาบซึ่งความทั้งความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อฝึกให้ผู้่านรู้จักสังเกตการณ์ใช้ถ้อยการ บรรยายที่ทำให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่านการอ่านที่จะเข้าใจเรื่อง และจับใจความสำคัญได้นั้น ต้องสืบเนื่องมาจากการอ่านให้เกิดทักษะ 5 ขั้นคืออ่านออกอ่านคล่องอ่าน เข้าใจเรื่องอ่านแยกแยะชนิดของข้อความอ่าน แล้วตีความหรือวินิจฉัยสาระได้ขั้นนี้เป็นขั้นที่จำเป็น ที่สุดในการอ่าน ซึ่งผู้่านต้องเข้าใจว่า ผู้เขียนได้ส่งสาระอะไรมาให้ผู้่านบ้าง โดยผู้่านจะต้อง พิจารณาเอง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการอ่านจับใจความสำคัญ มีองค์ประกอบหลายประการที่ ต้องฝึกฝน จนเกิดทักษะจึงจะสามารถอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปความตีความหรือเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ได้อย่างถ่องแท้ ดังนั้นในการสอนอ่านผู้่านควรคำนึงถึงความสำคัญขององค์ประกอบเหล่านี้

2.2.5 วิธีการอ่านเพื่อจับใจความ

องค์ประกอบที่ทำให้เข้าใจการอ่านเพื่อจับใจความ ของเรื่องที่มีผู้เสนอความคิดไว้ สรุปได้ดังนี้

บันลือ พฤกษ์วัน (2532, น. 29-35) ได้กล่าวถึง วิธีการอ่านเพื่อจับใจความ ว่าเป็นการ อ่านเพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้นเป็นการอ่านในใจมากกว่าการอ่านออกเสียง เพราะนักเรียนอ่าน หนังสือได้ดีแล้ว จึงเน้นการจับใจความสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนในการฝึก ดังนี้ 1) อ่านเรื่องราวผ่าน ๆ โดย ตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้างจุดใดบ้าง ตอนใดเป็นตอนสำคัญของเรื่อง 2) อ่านซ้ำ ตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจให้ถูกต้อง 3) ตอบคำถามสั้น ๆ ใครอะไรที่ไหนเมื่อไรหรือ ทำบันทึกย่อ เพื่อทดสอบความเข้าใจของตนเอง 4) เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง ขึ้น เสนอแนะในการฝึก

แววมยุรา เหมือนนิล (2541, น. 11-15) ได้กล่าวถึง การอ่านจับใจความสำคัญต้องอาศัย แนวทาง และพื้นฐานสำคัญหลายประการดังนี้ 1) ตำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เพราะ ส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจง การใช้หนังสือต่างก็มีส่วนทำให้ เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือ ได้อย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว โดยเฉพาะหนังสือบางเรื่องหรือ บางเล่มเพียงพิจารณา ชื่อเรื่องก็สามารถจับใจความสำคัญได้แล้ว หรือเมื่อพิจารณาสารบัญเพิ่มเติม

ก็จะจับใจความได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นต้นการมีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับ ส่วนประกอบใดสามารถชี้แนะให้จับใจความได้อย่างไรจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง 2) ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน การกำหนดเป้าหมายในการอ่านหนังสือทุกครั้ง ว่าจะอ่านเพื่ออะไร เช่น เพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลินหรือเพื่อจับความคิดเห็นของผู้เขียน จะเป็นแนวทางกำหนดวิธีอ่านให้เหมาะสมและจับใจความหรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น 3) มีความสามารถทางภาษานับเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่ง ในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยเฉพาะทักษะในการแปลความหมายของคำประโยค และข้อความต่าง ๆ ในให้เข้าใจอย่างถูกต้องรวดเร็ว เพราะหากไม่เข้าใจความหมายของคำเสียตั้งแต่เบื้องต้น แล้วย่อมไม่มีโอกาสอ่านจับใจความได้เลยฉะนั้นในบางเรื่องที่มีคำศัพท์ยาก ๆ จึงต้องใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายประกอบไปด้วย จากนั้นจึงจะพิจารณาจำแนกใจความขยายใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า และใจความสำคัญที่สุดของเรื่องต่อไป 4) มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จะทำให้เข้าใจละจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น เพราะแม้จะมีความตั้งใจในการอ่านมากเพียงใด มีความสามารถทางภาษามากแค่ไหน แต่ถ้าไม่มีประสบการณ์ย่อมจับใจความได้ยากหรืออาจผิดพลาดได้โดยง่าย 5) ความเข้าใจลักษณะของหนังสือหนังสือแต่ละประเภท มีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องแตกต่างกัน แต่ละรูปแบบของงานเขียนทุกประเภท ต่างก็มีจุดชี้แนะให้จับใจความของเรื่องได้ทั้งสิ้น ฉะนั้นถ้านักเรียนมีความเข้าใจ ลักษณะของเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้ชัดเจนว่า มีรูปแบบและกลวิธีการแต่งอย่างไร ก็จะมีแนวทางการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย และรวดเร็วยิ่งขึ้นและได้อธิบายถึงการอ่านจับใจความสำคัญให้เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วว่าต้องอาศัยแนวทางและพื้นฐานสำคัญหลายประการดังนี้

1. สืบหาส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ
2. ตั้งจุดประสงค์ในการอ่านให้ชัดเจน
3. มีความสามารถทางภาษานับเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยเฉพาะทักษะในการแปลความหมาย ของคำประโยคและข้อความต่าง ๆ ในเรื่องให้เข้าใจอย่างถูกต้องรวดเร็ว

4. มีประสบการณ์หรือภูมิหลัง เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านจะทำให้เข้าใจ และจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

5. ความเข้าใจลักษณะของหนังสือการอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นความเข้าใจเรื่อง ที่อ่านระดับต้นและเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงการอ่านที่จะเข้าใจเรื่องและจับใจความได้นั้นต้องสืบเนื่องมาจากการอ่านให้เกิดทักษะ 5 ขั้นคือ อ่านออก อ่านคล่อง อ่านเข้าใจเรื่อง อ่านแยกแยะชนิดของข้อความ อ่านแล้วตีความหรือวินิจฉัยสารได้ ขั้นนี้เป็นขั้นที่จำเป็นที่สุดในการอ่านซึ่งผู้อ่านจะต้องเข้าใจว่าผู้เขียนได้ส่งสาระอะไรมาให้อ่านบ้างโดยผู้อ่านจะต้องพิจารณาเอง

เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่าน เพื่อจับใจความโดยฝึกให้นักเรียนอ่าน เพื่อความเข้าใจในเรื่องราวที่กำหนด โดยผู้สอนตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอน ๆ ตามท้องเรื่องนั้น ๆ

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ นักจิตวิทยาการอ่านเชื่อว่าการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นกระบวนการซับซ้อนเพราะผู้อ่านจะต้องรับรู้ตัวอักษรเป็นอันดับแรก แล้วจึงแปลความตัวอักษรที่รับรู้ให้เป็นความหมาย ดังนั้น การที่ผู้อ่านอ่านจับใจความใช้เวลามากหรือน้อยเข้าใจช้าหรือเร็วและจับใจความได้ครบถ้วนหรือไม่ จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ประสบการณ์ของผู้อ่าน หมายถึง เหตุการณ์ที่ได้พบเห็นหรือจากการอ่าน และการได้ยินประสบการณ์ที่ได้จากการพบเห็นเหตุการณ์ หรือจากการปฏิบัติด้วยตนเอง เรียกว่าประสบการณ์ตรง ส่วนประสบการณ์ที่ได้รับจากการฟัง และการอ่านเรียกว่าประสบการณ์รอง ประสบการณ์ทั้งสองประเภทเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้รู้จักคำศัพท์มากขึ้น โดยเฉพาะผู้อ่านได้อ่านเรื่องที่ตนเองเคยมีประสบการณ์มาก่อน ก็ช่วยให้อ่านได้รวดเร็ว และสามารถจับใจความได้ถูกต้อง ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้อ่านไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อน ไม่ว่าจะป็นประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์รอง จะทำให้ต้องใช้เวลาในการอ่านมาก เพราะต้องทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนเป็นลำดับแรก แล้วจึงทำความเข้าใจเนื้อเรื่องเป็นลำดับต่อมา

2. ความรู้พื้นฐาน หมายถึง ความรู้เดิมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านเรื่องได้เข้าใจและจับใจความได้ครบถ้วนเช่นผู้อ่านมีอาชีพทำฟาร์มโคนมจะมีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมการให้อาหารและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวโคนมเมื่ออ่านสารประเภทนี้จะเข้าใจรายละเอียดได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้เรื่องเหล่านี้มาก่อน ดังนั้นความสำเร็จในการอ่านจับใจความสำคัญจึงเกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานที่ผู้อ่านเคยได้รับและเก็บสะสมไว้ในสมอง ดังนั้นเมื่อผู้อ่านสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานจะเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่าดังนี้

2.1 ย่อใจความสารให้เหลือเป็นแนวคิดแล้วนำไปเชื่อมโยงกับแนวคิดเดิม

2.2 พิจารณาการนำแนวคิดใหม่ไปใช้ประโยชน์

2.3 นำแนวคิดใหม่เปรียบเทียบกับแนวคิดเดิมเพื่อพิจารณาส่วนที่เหมือนกันและส่วนต่างกันก่อนที่จะนำแนวคิดทั้งสองมารวมกัน ความรู้พื้นฐานจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ช่วยให้ผู้อ่านสาร ได้นำแนวคิดมาเปรียบเทียบกับก่อนที่จะนำมาวมกัน เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

3. วัฒนธรรมของผู้อ่าน หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงาม แก่หมู่คณะวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ คือ “ภาษาพูด” ของผู้อ่านที่มีได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูดหรือประชาชนที่ใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาพูด จะมีผลต่อการออกเสียงคำในภาษาไทยเพี้ยนไปจากเดิมอาจทำให้ความหมายของคำคิดการจับใจความเรื่องที่อ่านก็อาจผิดพลาดได้

4. ความสนใจของผู้อ่าน ความสนใจของผู้อ่านเป็นปัจจัยอย่างหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการอ่านจับใจความสำคัญความสนใจ ที่มีต่อการอ่านจะจูงใจให้ผู้อ่านต้องการอ่านเรื่องที่สนใจ ผู้อ่านแต่ละคนจะมีความสนใจแตกต่างกัน ผู้อ่านบางคนต้องการอ่านเรื่องที่ตรงกับความสนใจ ในขณะที่ผู้อ่านบางคนขาดความสนใจในการอ่าน เมื่อมีความจำเป็นต้องอ่านทำให้อ่านซ้ำบางครั้ง สรุปใจความสำคัญได้ไม่ครบถ้วน

5. การเรียนรู้ของผู้อ่าน ความสามารถในการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำ และจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ความสามารถในการเรียนรู้ตามความหมายของ Bloom จะเกี่ยวข้องกับการจำการเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้นการอ่านจับใจความสำคัญ จึงเกี่ยวข้องกับการจำ และการเข้าใจการจำจะจำคำกลุ่มคำหลักเกณฑ์ และทฤษฎีที่ได้จากการอ่านส่วนการเข้าใจ จะเรียงลำดับเหตุการณ์แล้วสรุป เป็นใจความสำคัญอย่างไรก็ตามก่อนที่ผู้อ่านจะสรุปใจความได้ ต้องพบกับคำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสารซึ่งมีทั้งคำที่มีความหมายทั้งทางตรง และทางนัย สำหรับความหมายทางนัยจำเป็นต้องอาศัยคำ และประโยคใกล้เคียงช่วยในการแปลความผู้อ่าน จึงต้องอาศัยความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์เดิมช่วยในการตัดสินใจความหมาย ก่อนที่จะสรุปเป็นใจความสำคัญ กระบวนการดังกล่าว จึงเกี่ยวข้องกับความสามารถทางการเรียนรู้ ของผู้อ่านนั่นเอง

6. การทำงานของสายตา การอ่านใจความเป็นกระบวนการทำงาน ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของสายตาสายตาจะต้องรับรู้ตัวอักษร ที่เป็นคำกลุ่มคำประโยคข้อความ และเรื่องราวโดยทั่วไปผู้อ่านที่เป็นผู้ใหญ่มีความพร้อมทางสายตา สามารถรับรู้ตัวอักษรที่มีขนาด 16 Point ชัดเจนในระยะ 1 ฟุต อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหว จะมีลักษณะที่ต่อเนื่องหากคำที่ปรากฏนั้นเป็นคำที่ผู้อ่านคุ้นเคยโดยมีประสบการณ์มาก่อน ด้วยเหตุนี้การอ่านสารที่มีความยากง่ายเหมาะสม กับความสามารถของผู้อ่านจะช่วยลดปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ

7. พื้นฐานทางภาษา พื้นฐานทางภาษา เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอ่าน โดยเฉพาะการออกเสียง คำที่ผู้อ่านรับรู้ และยังเกี่ยวข้องกับหลักภาษา ตลอดจนโครงสร้างของคำในประโยครวมทั้งความหมายของคำพื้นฐานทางภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับผู้อ่านถ้ามีพื้นฐานที่ถูกต้อง ในเรื่องเสียงกับคำความหมายของคำและหลักภาษาก็จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถจับใจความได้ถูกต้องจากแนวคิดข้างต้น สรุปวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้ว่า ต้องตั้งจุดประสงค์ในการอ่านและสำรวจหนังสืออย่างความคร่าว ๆ ตั้งคำถามในการอ่านโดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้ในกานอ่าน ของผู้อ่านจึงจะทำให้การอ่านจับใจความสำคัญเข้าใจและถูกต้อง

2.2.6 การสอนอ่านจับใจความ

บันลือ พุกษะวัน (2532, น. 29-35) ได้กล่าวถึง การสอนอ่านเพื่อจับใจความว่า มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) สอนคำที่ควรศึกษาหรือคำที่มีความหมายพิเศษให้ก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความและจับใจความ 2) ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบเพื่อให้นักเรียนรู้จุดประสงค์ก่อนอ่าน 3) สรุปโครงเรื่องให้ฟังก่อนอ่าน 4) หลักสำคัญในการสอนอ่านเพื่อจับใจความ 5) สนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ ที่มีส่วนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การสอนทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ ผู้สอนจะต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียน 6) กำหนดเวลาในการอ่านให้เหมาะสมกับจำนวนคำ และลดเวลาให้น้อยลงทีละน้อย (จำนวนคำหมายถึงคำตามหลักภาษา) 7) ควรแนะนำให้รู้ว่าข้อความสำคัญ หรือใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าจะอยู่ที่ตอนต้น ๆ ของย่อหน้าหรือตอนท้ายของย่อหน้า และสรุปจะอยู่ที่ตอนสุดท้ายของเรื่อง แต่ถ้าเป็นบทสนทนา หรือบทร้อยกรองจะต้องอ่านเพื่อจับใจความทุกบรรทัด 8) ควรนำเรื่องง่าย ๆ สั้น ๆ ให้ฝึกก่อนแล้วเพิ่มความยาวขึ้นตามลำดับ 9) ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ตอบคำถามสรุปเรื่องเพื่อทดสอบความเข้าใจ 10) หลังการอ่านในใจแล้วให้อ่านออกเสียงอีกโดยเฉพาะเนื้อเรื่องที่เป็นบทละครบทร้อยกรอง

ทัศนีย์ สุขเมธี (2542, น. 88) ได้กล่าวถึง หลักสำคัญในการสอนอ่านเพื่อจับใจความว่าเป็นการอ่านในใจ โดยมุ่งแต่เนื้อเรื่องไม่ต้องพะวงกับการออกเสียง โดยผู้สอนแนะนำให้ตั้งคำถามคำถามตัวเองจากเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ และในการสอนผู้สอนควรแนะแนวทางก่อน เพื่อที่จะช่วยให้การอ่านเพื่อจับใจความได้ผลดี เช่น 1) อธิบายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษ หรือคำที่ควรทราบก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาในการเข้าใจความหมาย ในขณะที่อ่านเพื่อจับใจความ 2) ให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมาย ในการอ่านหรืออาจมีการตั้งคำถาม เพื่อให้ค้นหาคำตอบจะช่วยให้ นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น 3) มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่อง ที่จะให้อ่านก่อน หรือสนทนาเกี่ยวกับภาพ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะให้อ่าน 4) กำหนดเนื้อหา และเวลาที่อ่าน ได้อย่างเหมาะสมกับระดับวัย และความสามารถ 5) ควรมิกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ให้ตอบคำถามหรือให้เขียนสรุปเรื่องราว เพื่อทดสอบความเข้าใจหรืออาจให้อ่านออกเสียงซ้ำ ในเนื้อหา นั้นอีกครั้งก็ได้

กิงกาญจน์ สิริสุคนธ์ (2550, น. 12-16) ได้กล่าวถึง เทคนิคการฝึกอ่านจับใจความสำคัญ วิธีหนึ่ง คือการตั้งคำถามและคิดหาคำตอบ เมื่ออ่านสื่อหรือข้อความแล้วให้ตอบคำถามว่าใครทำอะไรที่ไหนเมื่อใด และอย่างไรเพื่อดูความเข้าใจเมื่อตอบ ได้ถูกต้องแสดงว่าเข้าใจเรื่องที่อ่าน แล้วอาจเพิ่มคำถามประเภททำไม และถ้าเพื่อดูความสามารถในการวิเคราะห์นำไปใช้สังเคราะห์ และประเมินค่า นอกจากฝึกตอบคำถาม แล้วอาจฝึกตั้งคำถามจากคำตอบที่ให้ไว้ได้อีกด้วยเพื่อฝึกการใช้ภาษา ในการถามเพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการการฝึกตอบคำถาม และตั้งคำถามนี้ควรให้เขียนเป็นประโยคสมบูรณ์

เพื่อฝึกทักษะ ในการเขียนให้ถูกต้องด้วยเนื้อเรื่อง ที่นำมาให้อ่านควรให้เหมาะสมกับวัย และความสนใจของนักเรียน และให้นักเรียนหาเนื้อความหรือหัวข้อที่ตัวเองสนใจมาได้อีกด้วย เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเมื่อฝึกบ่อย ๆ จนเป็นนิสัยแล้วจะทำให้นักเรียนจับใจความ สือที่อ่านได้รวดเร็ว และเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

สรุปได้ว่า การสอนการอ่านจับใจความสำคัญ คือการสอนอ่านเพื่อจับใจความว่าเป็นการอ่านในใจโดยมุ่งแต่เนื้อเรื่อง ไม่ต้องพะวงกับการออกเสียงโดยผู้สอนนะให้ตั้งคำถาม คำถามตัวเอง จากเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับ อะไร ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ และในการสอนผู้สอนควรแนะแนวทาง ก่อนเพื่อที่จะช่วยให้การอ่านเพื่อจับใจความได้ผลดี

2.2.7 การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญ

แวมยุรา เหมือนนิล (2541, น. 17) ได้เสนอไว้ว่าพฤติกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนอ่านจับใจความได้หรือไม่ควรมีทักษะต่อไปนี้ 1) การจำลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านและสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง 2) การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เหมาะสมจะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง 3) รายละเอียดชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ ฯลฯ 4) การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้ 5) การรู้จักแยกข้อเท็จจริงความคิดเห็นหรือจินตนาการได้ 6) การรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลเก่าที่มีอยู่แล้ว 7) การเลือกความหมายที่ถูกต้อง และนำไปใช้ได้ 8) การให้ตัวอย่างประกอบได้ 9) การจำแนกใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญได้ 10) การกล่าวสรุปได้

กึ่งกาญจน์ สิริสุขนธ์ (2550, น. 12-16) ได้กล่าวถึง การแสดงทักษะเกี่ยวกับวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความไว้ว่าในการอ่านเพื่อที่จะให้เรื่องราวตลอดทั้งเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญสำคัญ ต้องจับประเด็นเรื่องให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร หรือผลเป็นอย่างไรการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่สามารถรู้จุดประสงค์ของผู้เขียนว่า ผู้เขียนต้องการแสดงความคิดเห็นเช่นไร แม้ผู้เขียนอาจจะบอกไว้โดยทั่วไป แล้วผู้อ่านต้องเก็บความ และตีความเองปัจจุบันมนุษย์ได้รับสารต่าง ๆ จากสื่อหลากหลาย ทั้งจาก การฟัง การดู และการอ่าน การรับสารจึงต้องใช้ความรู้ความคิดในการวิเคราะห์ทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่ง ในการวิเคราะห์สาร คือการอ่านจับใจความสำคัญ และเนื่องจากภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ จึงควรฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อให้เกิดความชำนาญ และจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ต่อไป การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่องหรือสื่อที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องทราบว่า ส่วนใดเป็นใจความสำคัญ ส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อให้เรื่องชัดเจนขึ้น การอ่านจับใจความสำคัญ จึงเป็นหัวใจของการอ่านสื่อทุกประเภทการอ่านจับใจความสำคัญมีหลักว่า ผู้อ่านต้องสังเกตองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ คำ และความหมาย การเรียงลำดับคำ ประโยคใจความสำคัญรายละเอียด หรือส่วนขยายตลอดจนแนวคิดหลัก หรือแนวคิดสำคัญของย่อหน้า

หรือใจความสำคัญที่อ่าน การอ่านจับใจความสำคัญ ควรเป็นการอ่านในใจเพราะมุ่งจับสาระสำคัญของสิ่งที่อ่านให้เร็วที่สุด จึงควรมีการตั้งคำถาม และตอบคำถามได้ถูกต้องก็จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน กับความคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึงผู้อ่านดังนี้

ขั้นที่ 1 จำเป็นขั้นแรกของการอ่าน ที่สมองต้องจำเรื่องราวให้ได้จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความ ของคำยาก จำชื่อตัวละคร และเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อย ก็ใช้วิธีตั้งคำถาม ให้นักเรียนตอบคำถาม การให้คำจำกัดความการบอกความหมาย หรืออาจให้สะกดคำที่ได้อ่านจากเรื่องที่กำหนดให้

ขั้นที่ 2 เข้าใจเป็นขั้นที่ผู้อ่านสามารถเล่าเรื่องที่อ่าน ด้วยคำพูดของตัวเองได้เข้าใจ ความคิดถ้อยคำประโยค และข้อความที่ให้คิดสอนใจ สรุปเรื่องเป็นข้อคิดโดยใช้คำพูดของตน ดังนั้น การที่ครูจะประเมิน ว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อย ควรตั้งเป็นคำถามด้วยการเล่าเรื่องสรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ขั้นที่ 3 นำไปใช้เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยค และเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่น ๆ ดังนั้น คำถามที่ใช้จึงมักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ให้ผู้อ่าน พิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์เป็นขั้นที่ให้อ่านแยกองค์ประกอบย่อย ของแนวคิดที่ได้จากการอ่านการรู้จักแยกความหมาย ของคำที่มีความหมายหลายอย่างสามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์เป็นขั้นที่ให้อ่านรู้จักสรุปแนวคิด ของเรื่องค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่อง ที่เคยอ่านสุภายิตหรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบ แล้วใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกัน และแตกต่างกันได้ด้วย

ขั้นที่ 6 ประเมินค่าเป็นขั้นสูงสุด ของการคิดที่ให้อ่านรู้จักตัดสิน เรื่องที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรักความกตัญญูความซื่อซึ้งความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อฝึกให้อ่านรู้จักสังเกตการใช้ถ้อยคำการบรรยาย ที่ทำให้เกิดภาพพจน์ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่าน

สรุปได้ ว่าการวัดและประเมินผลผลการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดี จะต้องมีความเข้าใจในการอ่าน และสามารถจับใจความสำคัญสามารถจับประเด็นของเรื่องให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร หรือผลเป็นอย่างไรจุดประสงค์ของการอ่านมี 6 ขั้น คือ จำเข้าใจนำไปใช้วิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินค่า

2.3 แบบฝึกทักษะ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนต้องรู้จักออกแบบนวัตกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

2.3.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, น. 53) ได้กล่าวถึง ผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น ดังนั้นแบบฝึกจึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียน ได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้นชัดเจนขึ้นกว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, น. 641) ได้กล่าวถึง ความหมายของแบบฝึกว่า แบบฝึกหัดหรือชุดการสอนที่เป็นแบบฝึกที่ใช้เป็นแบบตัวอย่างปัญหา หรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกหัด

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553, น. 111) ได้กล่าวถึง ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติม หรือเสริมสำหรับนักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะ คือ สื่อการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่งที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นมา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนเกิดทักษะ เกิดความรู้ความเข้าใจรวมทั้งเกิดความชำนาญและเข้าใจเนื้อเรื่องเร็วขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของผู้เรียนประสบผลสำเร็จ

2.3.2 ความสำคัญแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, น. 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกหรือแบบฝึกหัดพอสรุปได้ว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัด คือ สื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจรวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549, น. 131) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียน เรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้นเพราะนักเรียน ได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้เรียนมา แล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

จากความสำคัญของแบบฝึกดังกล่าวสรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก นอกจากจะช่วยให้แก่นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะ ทบทวนเนื้อหาด้วยตนเอง และยังช่วยเสริมสร้างทักษะให้ผู้เรียน ได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้รวดเร็วชัดเจนขึ้นกว้างขวางขึ้นทำให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอนพบจุดอ่อนของนักเรียน เพื่อการปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วทั้งปี นอกจากนี้ยังประหยัดเวลาในการเตรียมการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ

2.3.3 ขั้นตอนการสร้างและส่วนประกอบแบบฝึกทักษะ

เพื่อให้ได้แบบฝึกที่ดีมีคุณภาพ ครูควรศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ซึ่งนักการศึกษา กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

ประภาพรรณ เสงี่ยมวงศ์ (2550, น. 47) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. วิเคราะห์หลักสูตร
3. กำหนดจุดประสงค์ของแบบฝึก
4. กำหนดเนื้อหาในแบบฝึก
5. จัดทำแบบฝึก
6. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข
7. นำไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไข
8. นำไปใช้ในการปฏิบัติจริงในห้องเรียน
9. วิเคราะห์ผลการใช้แบบฝึก
10. สรุปและจัดทำรายงานผล

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, น. 6 -62) ได้กล่าวถึงการกำหนดส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะได้ดังนี้

1. คู่มือการใช้แบบฝึกเป็นเอกสารสำคัญประกอบการใช้แบบฝึกว่าใช้เพื่ออะไรและมีวิธีใช้อย่างไร เช่น ใช้เป็นงานฝึกทำขบทเรียน ใช้เป็นการบ้านหรือใช้สอนซ่อมเสริมประกอบด้วย
 - 1.1 ส่วนประกอบของแบบฝึกจะระบุไว้ในแบบฝึกชุดนี้มีแบบฝึกทั้งหมดกี่ชุด อะไรบ้างและมีส่วนประกอบอื่น ๆ หรือไม่เช่นแบบทดสอบหรือแบบบันทึกผลการประเมิน
 - 1.2 สิ่งที่ครูหรือนักเรียนต้องเตรียม (ถ้ามี) จะเป็นการบอกให้ครูหรือนักเรียนเตรียมตัวให้พร้อมล่วงหน้าก่อนเรียน
 - 1.3 จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึก

1.4 ขั้นตอนในการใช้บอกข้อตามลำดับการใช้และอาจเขียนในรูปแบบของแนวการสอนหรือแผนการสอนจะชัดเจนยิ่งขึ้น

1.5 เกลยแบบฝึกในแต่ละชุด

2. แบบฝึกเป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร
มีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อย

2.2 จุดประสงค์

2.3 คำสั่ง

2.4 ตัวอย่าง

2.5 ชุดฝึก

2.6 ภาพประกอบ

2.7 ข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.8 แบบประเมินบันทึกผลการใช้

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, น. 62-64) ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะรูปแบบการสร้างแบบฝึก โดยอธิบายว่าการสร้างแบบฝึกรูปแบบก็เป็นสิ่งสำคัญ ในการที่จะจงใจให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติแบบฝึก จึงควรมีรูปแบบที่หลากหลายมิใช่ใช้แบบเดียว จะเกิดความจำเจน่าเบื่อหน่ายไม่ท้าทายให้อยากรู้อยากลอง จึงขอเสนอรูปแบบที่เป็นหลักใหญ่ไว้ก่อนส่วนผู้สร้างจะนำไปประยุกต์ใช้ปรับเปลี่ยนรูปแบบอื่น ๆ ก็แล้วแต่เทคนิคของแต่ละคนซึ่งจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายากดังนี้

1. แบบถูกผิด เป็นแบบฝึกที่เป็นประโยชน์บอกเล่าให้ผู้เรียนอ่าน แล้วใส่เครื่องหมายถูกหรือผิดตามดุลยพินิจของผู้เรียน

2. แบบจับคู่ เป็นแบบฝึกที่ประกอบด้วยตัวคำถามหรือตัวปัญหาซึ่งเป็นตัวยืนไว้ในสมุดก๊วยมือ โดยมีที่ว่างไว้หน้าข้อเพื่อให้ผู้เรียนเลือกหาคำตอบ ที่กำหนดไว้ในสมุดก๊วยมือมาจับคู่กับคำถามให้สอดคล้องกันโดยใช้หมายเลข หรือรหัสคำตอบไปวางไว้ที่ว่างหน้าข้อความหรือจะใช้การโยงเส้นก็ได้

3. แบบเติมคำหรือเติมข้อความ เป็นแบบฝึก ที่มีข้อความไว้ให้แต่จะเว้นช่องว่างไว้ให้ผู้เรียนเติมคำหรือข้อความที่ขาดหายไป ซึ่งคำหรือข้อความที่นำมาเติม อาจให้เติมอย่างอิสระหรือกำหนดตัวเลือกให้เติมก็ได้

4. แบบหมายตัวเลือก เป็นแบบฝึกเชิงแบบทดสอบ โดยจะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นคำถาม ซึ่งจะต้องเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์ชัดเจนไม่คลุมเครือ ส่วนที่ 2 เป็นตัวเลือกคือคำตอบ

ซึ่งอาจจะมี 3-5 ตัวเลือกก็ได้ตัวเลือกทั้งหมดจะมีตัวเลือกที่ถูกที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวส่วนที่เหลือเป็นตัวลวง

5. แบบอัตนัย คือ ความเรียงเป็นแบบฝึกที่ตัวคำถามผู้เรียน ต้องเขียนบรรยายตอบอย่างเสรีตามความรู้ความสามารถ โดยไม่จำกัดคำตอบแต่จำกัดคำตอบแต่จำกัดในเรื่องเวลาอาจใช้คำถามในรูปแบบทั่ว ๆ ไปหรือเป็นคำสั่งให้เขียนเรื่องราวต่าง ๆ ก็ได้

ศุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, น. 65) ได้กล่าวถึงการเสนอแนะการสร้างแบบฝึกว่าขั้นตอนการสร้างแบบฝึกจะคล้ายคลึงกับการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาประเภทอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น
 - 1.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำการสอน
 - 1.2 ปัญหาการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียน
 - 1.3 ผลจากการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
 - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจุดประสงค์และกิจกรรม
3. พิจารณาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อ 1 โดยการสร้างแบบฝึก และเลือกเนื้อหาในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกนั้นว่าจะทำเรื่องใดบ้างกำหนดเป็นโครงเรื่องไว้
4. ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสารตัวอย่าง
5. ออกแบบชุดฝึกแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลายน่าสนใจ
6. ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุดพร้อมทั้งข้อทดสอบก่อนและหลังเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้
7. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
8. นำไปทดลองใช้แล้วบันทึกผล เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
9. ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
10. นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2550, น. 21) ได้กล่าวถึง การอธิบายขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระสำหรับการจัดทำแบบฝึกหัดแบบฝึกทักษะ
2. วิเคราะห์เนื้อหาสาระโดยละเอียดเพื่อกำหนดจุดประสงค์ในการจัดทำ
3. ออกแบบการจัดทำแบบฝึกหัดแบบฝึกทักษะตามจุดประสงค์
4. สร้างแบบฝึกหัดและแบบฝึกทักษะ และส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น

- 4.1 แบบทดสอบก่อนฝึก
- 4.2 บัตรคำสั่ง
- 4.3 ขั้นตอนกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ
- 4.4 แบบทดสอบหลังฝึก
5. นำแบบฝึกหัดแบบฝึกทักษะไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. ปรับปรุงพัฒนาให้สมบูรณ์

สรุปขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก ดังนี้ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน วิเคราะห์หลักสูตรจากมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา แล้วจัดทำแบบฝึกให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข ทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไข นำไปใช้ในการปฏิบัติจริงในห้องเรียน วิเคราะห์ผลการใช้แบบฝึกทักษะและสรุปจัดทำรายงาน

2.3.4 หลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะ สิ่งที่ผู้สร้างควรคำนึงถึงคือหลักจิตวิทยา เพื่อให้ได้แบบฝึกที่มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของนักเรียนแต่ละวัย หลักสำคัญมีดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2548, น. 51) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคด์ นักจิตวิทยา กลุ่มประพัตินิยม เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial and error) ปรับเปลี่ยน ไปเรื่อย ๆ กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไคด์ มีดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of use and disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากมีการใช้บ่อย ๆ

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of effect) เมื่อบุคคลได้รับผลพึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่ยอมการเรียนรู้

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2551, น. 114) ได้กล่าวถึง การสร้างแบบฝึกที่ได้นอกจากจะคำนึงถึงหลักในการสร้างและหลักในการฝึก จะต้องอาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ ดังนี้

1. ความใกล้ชิด หมายถึง กรณีที่ว่า ถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

2. การฝึกเป็นการให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำ ๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ

3. กฎแห่งผล คือ การที่นักเรียนได้ทราบผลการทำงานของตนเอง การเฉลยคำตอบให้จะช่วยให้นักเรียนทราบข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจให้เกิดแก่นักเรียน

4. การจูงใจ หมายถึง การจัดแบบฝึกหัด เรียงจากแบบฝึกหัดง่ายและสั้นไปสู่เรื่องที่ยากและยาวขึ้น ควรมีภาพประกอบ สรุปได้ว่า หลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับจิตวิทยา พัฒนาการของผู้เรียน สร้างแบบฝึกทักษะให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการฝึก สร้างให้เหมาะสมกับวัย เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ผู้วิจัยได้นำหลักการดังกล่าวไปสร้างแบบฝึกทักษะ จำนวน 5 ชุด

5. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี ลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้น ต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับนักเรียนตลอดจนคำนึงถึงจิตวิทยาเกี่ยวกับสิ่งเร้าและการตอบสนองพัฒนาการของเด็ก และลำดับขั้นของการเรียน นอกจากนี้แบบฝึกควรมีหลายแบบเพื่อสร้างความสนใจและท้าทายให้ แสดงความสามารถ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2550, น. 47) ได้กล่าวถึง แบบฝึกทักษะเป็นกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, น. 112) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี ดังนี้

1. เหมาะสมกับระดับวัยและความสามารถของผู้เรียน
2. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
3. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป
5. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกทักษะที่ไม่ยาวเกินไปและไม่ยากแก่การเข้าใจ
6. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
7. ควรมีหลายรูปแบบ
8. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีควรมีหลากหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ควรมีภาพดึงดูดความสนใจเหมาะสมกับวัยเรียน ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.3.5 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, น. 3) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะเป็นเครื่องมือมีช่วยเด็กในการฝึกทักษะ
2. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลทำให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น
3. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะให้คงทน
4. แบบฝึกที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
5. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่มเด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองต่อไป
6. การให้เด็กทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจนและแก้ไขปัญหาได้ทันที่
7. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนอกเหนือจากที่มีอยู่ในบทเรียนจะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่
8. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงาน และเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ
9. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอนย่อมลงทุนต่ำกว่าการที่จะใช้วิธีพิมพ์ลงกระดาษไปทุกครั้งไปนอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, น. 111) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกว่าเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกมาก ๆ ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึก ดังนี้

1. ทำให้ครูเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ฝึกให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง
3. ทำให้ครูทราบเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
4. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครูทำให้ลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถของตนเพื่อความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี และสามารถหาข้อบกพร่องของแต่ละคนได้อีกด้วย

2.4 แผนผังความคิด

แผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นการนำทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดการเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) นั้นเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมองหรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้ง 2 ซีกคือสมองซีกซ้ายและซีกขวาซึ่งสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำภาษาสัญลักษณ์ระบบลำดับความเป็นเหตุตรรกวิทยาส่วนสมองซีกขวากจะทำหน้าที่สังเคราะห์คิดสร้างสรรค์จินตนาการความงามศิลปะจังหวะ (วิมลรัตน์ สุนทรวิโรจน์, 2557, น. 31)

2.4.1 ความหมายของแผนผังความคิด (Mind Mapping)

กรมวิชาการ (2546, น. 122) ได้กล่าวถึงความหมายว่า แผนผังความคิดเป็นการแสดงความรู้ โดยใช้ภาพเป็นวิธีนำความรู้หรือข้อเท็จจริง มาจัดเป็นระบบสร้างเป็นแผนภาพหรือจัดความคิดรวบยอดหรือนำหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มาแยกเป็นหัวข้อย่อย และนำมาจัดลำดับเป็นแผนภาพการใช้ แผนผังความคิดในการสอนนั้น ผู้สอนจะให้ผู้เรียนสร้างแผนผังความคิด ผู้เรียนจะอ่านอภิปรายฟังเรื่องราวรวบรวมความคิด บันทึกเรื่องจากการฟังการดูสื่อ โสตทัศนภาพ แล้วนำข้อมูลข้อเท็จจริงความรู้เรื่องราวต่าง ๆ มาจัดทำเป็นแผนผังความคิดซึ่งจะเป็นเครื่องมือ ให้ผู้สอนกับผู้เรียนหรือผู้เรียนกับผู้เรียนร่วมกัน ทำงานแผนผังความคิดอาจจะใช้ในการเตรียมการอ่าน หลังเตรียมการเขียนใช้พัฒนาความรู้ให้เหตุผลอภิปรายใช้แสดงพื้นความรู้ ของผู้เรียนหรือ ใช้จัดขอบเขตสิ่งที่ต้องเรียนหรือใช้รวบรวมความรู้ ที่ต้องการสรุปได้ว่าแผนผังความคิด เป็นการนำเสนอแผนที่ความคิดความรู้จากเรื่องที่ได้ฟัง อ่าน จะพบว่ามีประโยชน์มากทั้งในชีวิตประจำวัน และชีวิตการทำงาน เช่น การวางแผน การบันทึกช่วยจำ การสรุปบทเรียน สามารถทำให้จดจำ และทำความเข้าใจในเรื่องการฟัง และการอ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, น. 89) ได้กล่าวถึงความหมายว่า แผนผังความคิด หมายถึง การจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อให้ความสัมพันธ์ของความคิด ระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นแผนผังสามารถนำเสนอได้หลายลักษณะ สรุปได้ว่า แผนผังความคิดเป็นการนำเสนอแผนที่ความคิดความรู้จากเรื่องที่ได้ ฟัง อ่าน จะพบว่ามีประโยชน์มากทั้งในชีวิตประจำวัน และชีวิตการทำงาน เช่น การวางแผน การบันทึกช่วยจำ การสรุปบทเรียนสามารถทำให้จดจำ และทำความเข้าใจในเรื่องการฟัง และการอ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น

ทศนา แคมมณี (2556, น. 387) ได้กล่าวถึงความหมายว่า แผนผังความคิด (Mind Map) เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ ของสาระหรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็น โครงสร้างในภาพรวม โดยใช้เส้นคำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สีเครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพแสดงความหมาย และความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้น ๆ

2.4.2 หลักการสร้างแผนผังความคิด

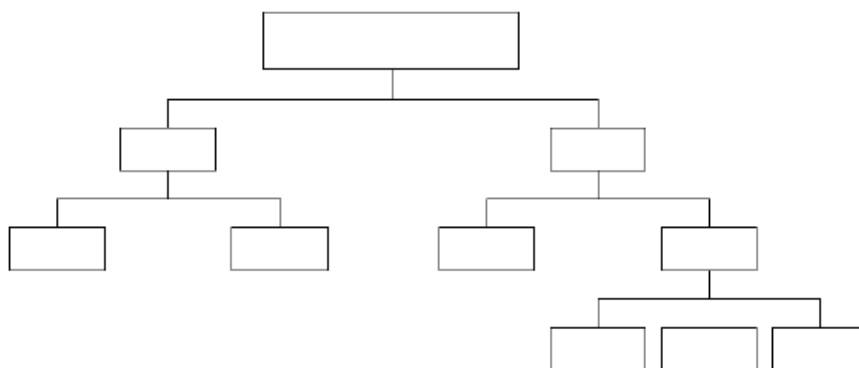
วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น. 47-48) ได้กล่าวถึงการให้หลักการทำแผนผังความคิด (MindMapping) ไว้ดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยภาพสี่กึ่งกลางหน้ากระดาษภาพ ๆ เดียวมีค่ากว่าพันคำ และยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และยังเพิ่มความจำมากขึ้นด้วย
2. ใช้ภาพให้มากที่สุด ใน Mind Mapping ก่อนคำสำคัญ (Key Word) หรือรหัสเพื่อเป็นการช่วยการทำงาน ของสมองดึงดูดยาและช่วยในการจำ
3. ควรเขียนคำสำคัญ ด้วยตัวบรรจงตัวใหญ่ ๆ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่ จะให้ภาพที่ชัดเจนสะดวกอ่านง่าย และก่อผลกระทบต่อความคิดมากกว่าการใช้เวลาอีกเล็กน้อย ในการเขียนคำให้ใหญ่จะทำให้อ่านง่ายชัดเจน และจะช่วยให้สามารถประหยัดเวลาได้เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่อีกครั้ง
4. เขียนคำสำคัญเหนือเส้น และแต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ เพื่อให้ MindMapping มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ
5. คำสำคัญควรจะมีลักษณะเป็น “หน่วย” โดยคำสำคัญ 1 เส้นคำละเส้นเพราะจะช่วยให้แต่ละคำเชื่อมโยงกับคำอื่น ๆ ได้อย่างอิสระเปิดทางให้ Mind Mapping คล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้น
6. ระบายสีให้ทั่ว (Mind Mapping) เพราะสีช่วยยกระดับความจำเพลินตากระตุ้นสมองซีกขวา
7. เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ควรปล่อยให้หัวใจคิดมีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อย่ามัวแต่คิดว่าเขียนลงตรงไหนดีหรือว่าจะใส่หรือไม่ใส่อะไรลงไป เพราะส่วนแต่จะทำงานล่าช้าอย่างน่าเสียดาย

2.4.3 การสร้างแผนผังความคิด (Mind Mapping)

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น. 33-36) ได้กล่าวถึง วิธีการสร้างแผนผังความคิดว่า เป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสำคัญของความคิดระหว่างความคิดหลัก และความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผังสามารถนำเสนอได้หลายลักษณะ เช่น

1. แผนผังความคิดแบบกิ่งไม้ (Branching Map) นำเสนอโดยการเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ข้างบนหรือตรงกลางแล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงไปตามลำดับนำไปใช้กับการเขียนแผนภูมิการทำงานแผนภูมิการบริหารงานประวัติการปกครองพระนครศรีอยุธยาลำดับกษัตริย์ ในพระราชวงศ์ประวัติของตนเองดังภาพที่ 2.1 (วิลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, น. 33)

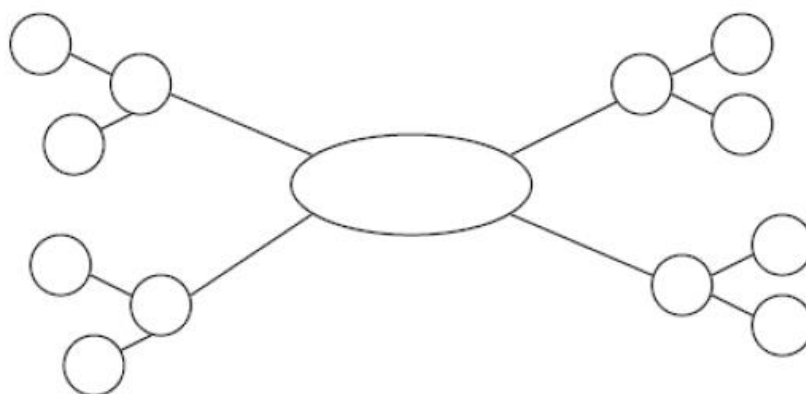
ภาพที่ 2.1 แผนผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map). ปรับปรุงจาก การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design (น. 33), โดยวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, มหาสารคาม : กากะเข็ยสำนักพิมพ์.

2. แผนผังวงจร (Circle Map) นำเสนอโดยเขียนเป็นแผนผังเพื่อเสนอความสัมพันธ์เป็นขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันเรียงตามลำดับเป็นวงกลมนำไปศึกษาวงจรชีวิต ของสัตว์พืชวัฏจักรของน้ำ การเกิดของสิ่งต่าง ๆ ดังภาพที่ 2.2 (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, น. 33)

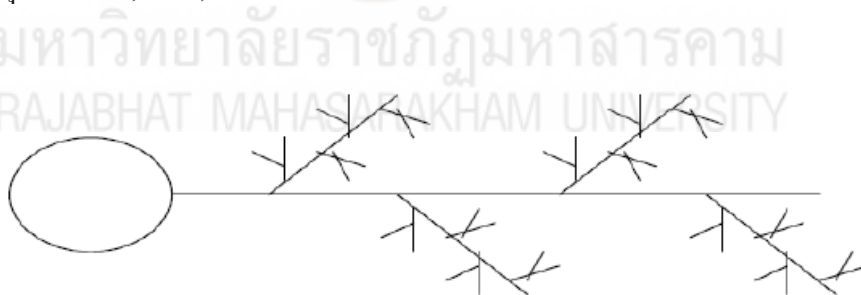
ภาพที่ 2.2 แผนผังแบบวงจร (Circle Map) ปรับปรุงจาก การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design (น. 33), โดยวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, มหาสารคาม : กากะเข็ยสำนักพิมพ์.

3. แผนผังใยแมงมุม (Spider Map) นำเสนอโดยเขียนความคิดรวบยอดหลักที่สำคัญไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ แล้วเขียนคำอธิบายหรือบอกลักษณะ ของความคิดรองลงไป ในลักษณะใยแมงมุมนำไปเขียนสรุปเรื่องที่น่าสนใจไปเขียนเรื่องใหม่เช่นประวัติของข้าพเจ้า ดังภาพที่ 2.3 (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, น. 34)

ภาพที่ 2.3 แผนผังใยแมงมุม (Spider Map) ปรับปรุงจาก การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design (น. 34), โดยวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, มหาสารคาม : กาะเขียนสำนักพิมพ์.

4. แผนผังก้างปลา (Fishbone Map) นำเสนอโดยเขียนประเด็นหรือเรื่องหลักแล้วเสนอสาเหตุและผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เส้นทางคมนาคม ทางบกหรือทางน้ำ การทำงานของหน่วยงานแล้วแยกเป็นสาขาหรือแผนก แผนผังการปกครองของท้องถิ่นเป็นต้นดังภาพที่ 2.4 (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, น. 34-35)

ภาพที่ 2.4 แผนผังก้างปลา (Fishbone Map) ปรับปรุงจาก การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design (น. 35), โดยวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, มหาสารคาม : กาะเขียนสำนักพิมพ์.

5. แผนผังตารางเปรียบเทียบ (Compare Table Map) นำเสนอโดยเขียนเป็นตารางเพื่อเปรียบเทียบสองสิ่งหรือสองเรื่องในประเด็นที่กำหนด เช่น การเปรียบเทียบพืชใบลักษณะของใบเลี้ยงเดี่ยวใบเลี้ยงคู่ เปรียบเทียบกลางวันกับกลางคืน เปรียบเทียบสัตว์บกกับสัตว์น้ำ เป็นต้น ดังภาพที่ 2.5 (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, น. 35)

<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 30px; margin: 0 auto;"></div>	<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 30px; margin: 0 auto;"></div>

ภาพที่ 2.5 แผนผังตารางเปรียบเทียบ (Compare Table Map) ปรับปรุงจาก การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดแบบ Backward Design (น. 35), โดยวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, มหาสารคาม : กากะเขี่ย สำนักพิมพ์.

6. แผนผังรูปร่างกลมทับเหลื่อม (Overlapping Circles Map) นำเสนอการเปรียบเทียบ สองสิ่งหรือสองเรื่องมีลักษณะเหมือนกัน และต่างกัน โดยเริ่มต้นจากสิ่งที่เด็กรู้ ไปหาสิ่งที่เด็กไม่รู้ ซึ่ง เป็นการสร้างความคิดรวบยอด เช่น ลักษณะของลูกเป็ดกับลูกไก่ ต้นมะขามกับต้นกระถิน ต้นจามจุรี กับต้นหางนกยูง วัวกับควาย เป็ดกับห่าน ดังภาพที่ 2.6 (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, น. 36)

ภาพที่ 2.6 แผนผังรูปร่างกลมทับเหลื่อม (Overlapping Circles Map) ปรับปรุงจาก การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design (น. 36), โดยวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553, มหาสารคาม : กากะเขี่ยสำนักพิมพ์.

ตัวอย่างการสร้างแผนผังความคิด (Mind Mapping) จะเป็นการนำเสนอที่ทำให้เห็น ความสัมพันธ์ ระหว่างทุกส่วนของความคิดรอบยอดหลัก และความคิดรวบยอดรองลงไป หรือเป็น ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ที่มีการโยงความสัมพันธ์เข้าด้วยกันซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ในการอ่านหรือการศึกษา และเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ และยังช่วยในการพัฒนาความคิดแบบ วิจัยญาณ (Critical Thinking) เพิ่มการมีเหตุผล และช่วยพัฒนาในด้านการจำอีกด้วย

2.4.4 ประโยชน์ของแผนผังความคิด (Mind Mapping)

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น. 36-37) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิดดังนี้

1. ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
2. ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ช่วยเน้นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง
4. ช่วยพัฒนาการอ่านการเขียนและการคิด
5. ช่วยวางแผนในการเขียนและการปรับปรุงการเขียน
6. ช่วยในการอภิปราย
7. ช่วยวางแผนการสอนของครู
8. เป็นเครื่องมือในการประเมินผล

แผนผังความคิดจะให้ประโยชน์มากมายทั้งในชีวิตประจำวัน และในการทำงานในการวางแผนงานการบันทึกช่วยจำการสรุปบทเรียนการทำแผนผังความคิด (Mind Mapping) จะทำให้เห็นภาพการสรุปแนวความคิดในเรื่องนั้น ๆ ในกระดาษแผ่นเดียว ดังนั้นแผนผังความคิดจึงมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ดังนั้นครูผู้สอนหรือผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ ควรนำวิธีการแนวคิดนี้ไปปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของเรื่อง เนื้อหาวิชาหรือสาระการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาการคิดการจำ และการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี

การนำแผนผังความคิด (Mind Mapping) ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

1. นำไปจัดกิจกรรมในกลุ่มสาระใด ๆ ก็ได้เพราะเป็นการพัฒนาการคิด
2. นำไปบูรณาการร่วมกับวิธีสอนอื่น ๆ เพราะแผนผังความคิด (Mind Mapping)

ช่วยให้การเรียนการสอนง่ายและสนุกสนานได้หลายวิธีเช่น

- 2.1 ใช้เตรียมการสอนเพราะจะทำให้สามารถสอนแบบธรรมชาติและเป็นระบบ
- 2.2 วางแผนรายปีช่วยให้ครูเห็นแผนการสอนตลอดทั้งปีการศึกษา
- 2.3 วางแผนรายภาคเรียนช่วยให้ครูรู้ว่าภาคเรียนนี้จะสอนอะไรบ้าง
- 2.4 วางแผนรายวันลงรายละเอียดบทบทเรียนเดิมที่จะสอนนักเรียน
- 2.5 การสอนเป็นการใช้ขณะสอนนักเรียนในชั้นเรียน
- 2.6 การสอบของนักเรียนเป็นการวัดความรู้ความสามารถความเข้าใจของ

นักเรียนได้ดี

- 2.7 โครงการ/โครงการนใช้ทำกิจกรรมหรือนิทรรศการหรือวางแผนงาน

2.4.5 ข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping)

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น. 32-33) ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเขียนแผนผังความคิดไว้ดังนี้

1. การสร้างภาพศูนย์กลางการทำภาพที่น่าสนใจดังนี้
 - 1.1 ภาพควรมีสีไม่น้อยกว่า 3 สี
 - 1.2 ขนาดของภาพไม่ควรมีขนาดใหญ่จนเกินไปขนาดพอเหมาะประมาณ 2 ตารางนิ้ว
 - 1.3 ภาพไม่จำเป็นต้องมีภาพเดียวอาจมีหลายๆภาพหรือหลายๆสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น
 - 1.4 ถ้าเป็นภาพมีลักษณะเคลื่อนไหวก็จะดี
 - 1.5 ไม่ควรจะใช้กรอบภาพศูนย์กลางเพราะกรอบอาจจะเป็นสิ่งที่สกัดกั้นการไหลของความคิด

2. การหาคำสำคัญ (Key Word) คำสำคัญควรมีลักษณะดังนี้
 - 2.1 ควรเป็นคำเดียวหรือข้อความสั้นๆ
 - 2.2 ควรเป็นคำที่สื่อความหมายได้ดีแสดงถึงจุดเน้นกระตุ้นความสนใจง่ายแก่การจำ
3. การหาความคิดรองหรือการแตกกิ่งควรทำดังนี้
 - 3.1 เป็นคำสำคัญที่รองลงไปหรือเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับคำสำคัญคำกุญแจเพื่อเป็นการลงรายละเอียด
 - 3.2 ควรเขียนบนเส้นที่ต่อออกไปแต่เส้นจะเรียวยาวไปเรื่อย ๆ
 - 3.3 ถ้าต้องการเน้นอาจทำให้เด่นเช่นการล้อมกรอบใส่กล่องหรือขีดเส้น
 - 3.4 คำภาพเส้นบนสาขาเดียวกันควรใช้สีเดียวกัน
 - 3.5 การแตกกิ่งไม่ควรให้เอียงไปข้างใดข้างหนึ่งควรแตกกิ่งเพื่อให้ได้ภาพ MindMapping ที่สมดุล

- 3.6 การแตกกิ่งควรแตกทิศเฉียงมากกว่าแตกบน-ล่าง

จากรูปแบบแผนผังความคิดหลายรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าแผนผังความคิด เป็นภาพสะท้อนกรอบแนวความคิดระหว่างความคิดหลักความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ลงในกระดาษแผ่นเดียว โดยการใส่ภาพสีเส้น และการโยงใยแสดงการเชื่อมโยงข้อมูลทำให้เห็นภาพเข้าใจเนื้อเรื่องเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงนำแผนผังความคิดมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ

2.5 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญของผู้สอน เปรียบเสมือนใบเบิกทางในการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.5.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การวางแผนโปรแกรมการสอนทั้งหมดในวิชาใดวิชาหนึ่งไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เป็นแผนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ครูเป็นผู้แนะนำหรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน มีผู้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ (2549, น. 58) ได้กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการเตรียมการสอนหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด จะจัดกิจกรรมการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ใดและจะประเมินผลอย่างไร

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, น. 125) ได้กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า เป็นแผนซึ่งครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน โดยวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการใช้สื่อการเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ แผนการวัดผลประเมินผล โดยการวัดผลประเมินผล โดยการวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชาหรือหน่วยการเรียนรู้

ถวัลย์ มาศจรัส (2550, น. 32) ได้กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง การนำวิชาการหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ต้องการสอนตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดภาคเรียน โดยมีจุดประสงค์การเรียนการสอน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการวัดประเมินผล โดยให้สอดคล้องกับจุดเน้นของหลักสูตรสภาพของผู้เรียน และความพร้อมของโรงเรียนและตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

ชวลิต ชุกก่าแพง (2553, น. 94) ได้กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร ของครูผู้สอนซึ่งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาเวลาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางการสอนสำหรับครู โดยเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นระบบ

ซึ่งประกอบไปด้วยจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการวัดประเมินผล และ บันทึกหลังสอน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดำเนินการไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรหรือสถาปนิกที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมก่อสร้าง วิศวกรหรือสถาปนิกจะขาดมิได้ฉันทใด ผู้เป็นครูก็ขาดแผนการสอนมิได้ฉันทนั้น (สุวิทย์ มูลคำ, 2549, น. 58)

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น. 289-290) ได้กล่าวถึง การวางแผนการสอนมีความสำคัญดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอน ย่อมเกิดความคล่องแคล่วเป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัด เพราะได้เตรียมการทุกอย่างไว้พร้อมแล้ว การสอนจะดำเนินการไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์
2. ทำให้การสอนมีคุณค่า คำนึงกับเวลาที่ผ่านไปเพราะผู้สอนสอนอย่างมีแผนเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอนมิใช่สอนอย่างเลื่อนลอย ผู้เรียนก็จะได้รับความรู้ความคิดเกิดเจตคติเกิดทักษะ และประสบการณ์ใหม่ตามที่ผู้สอนวางแผนไว้ ทำให้การเรียนการสอนมีคุณค่า
3. ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งนี้เพราะในการวางแผนการสอนผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร ทั้งทางด้านจุดประสงค์การสอนเนื้อหาสาระกิจกรรมการ ใช้สื่อการสอนและการวัดประเมินผล เมื่อผู้สอนสอนตามแผนการสอนก็เป็นการสอนที่ตรงตามจุดหมาย และทิศทางของหลักสูตร
4. ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพดีกว่าการสอน ที่ไม่มีการวางแผน เนื่องจากวางแผนการสอน ผู้สอนต้องวางแผนอย่างรอบคอบ ในทุกองค์ประกอบของการสอน รวมทั้งการจัดเวลาสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ได้สะดวกและง่ายขึ้น
5. ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อน และเป็นแนวทางในการทบทวน หรือการออกข้อสอบเพื่อวัดผลประเมินผล ผู้เรียนได้นอกจากนี้ทำให้ผู้สอนมีเอกสารไว้ให้แนวทางแก่ผู้ที่สอน แทนในกรณีที่ทำเป็นเมื่อผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนเองได้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน
6. ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอน และต่อวิชาที่เรียนทั้งนี้เพราะว่าผู้สอน สอนด้วยความพร้อมทั้งทางด้านจิตใจ และวัตถุความพร้อมทางด้านจิตใจคือความมั่นใจในการสอน เพราะผู้สอนได้เตรียมการสอนไว้อย่างพร้อมเพรียง เมื่อเกิดความพร้อมในการสอนย่อมสอน

ด้วยความกระตือรือร้นทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ในบทเรียนอันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอน และต่อวิชาที่จะเรียน

สุวิทย์ มูลคำ (2549 น. 58) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนไว้ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีการสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น
2. ช่วยให้ผู้มีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำได้ล่วงหน้าด้วยตนเอง
3. ช่วยให้ผู้สอนทราบว่า การสอนของตนได้เดินทางไปทิศทางใด หรือทราบว่า จะสอนอย่างไร ด้วยวิธีใด จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร วัตถุประสงค์และประเมินผลอย่างไร
4. ส่งเสริมให้ผู้สอนใฝ่ศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและการวัดผลประเมินผล
5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน(จัดการเรียนรู้) แทนได้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูได้จัดเตรียมกระบวนการสอนไว้ล่วงหน้า รู้ว่าจะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนอย่างไร ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร และวัดและประเมินผลอย่างไร ทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และเป็นไปตามเป้าหมาย

2.5.3 ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งมีได้หลายรูปแบบ แต่ผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้ว่าให้ใช้รูปแบบใด จึงเลือกแบบที่ตนเองเห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, น. 93) ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ว่ามีแนวทางการเรียบเรียงดังนี้

1. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำได้ 2 รูปแบบ คือ
 - 1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ย่อย / รายชั่วโมง
 - 1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ร่วม ไม่แยกเป็นรายชั่วโมง ครูต้องไปจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ย่อยเอง
2. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.1 ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาที่สอน

2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการเรียนรู้ย่อย คือ หัวข้อเรื่องการเรียนรู้จะเป็นที่
แผนขึ้นอยู่กับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสาระการเรียนรู้
คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อย

2.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการ
เรียนที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2.5 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัดผลและ
ประเมินจากสภาพจริง

2.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียนรู้ สถานที่ ที่
ศึกษา วิทยากร เป็นต้น

สรุปได้ว่า ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงรูปแบบและรายละเอียดของ
แผนทุกขั้นตอนให้ชัดเจน

2.5.4 รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2549, น. 144-148) ได้กล่าวถึงรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่นิยม
ใช้ในปัจจุบันมี 3 รูปแบบ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย เขียนโดยใช้หัวข้อเรื่องตามที่กำหนด การ
ลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนจะเขียนเป็นเชิงบรรยาย

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง เขียนโดยใช้หัวข้อเรื่องตามที่กำหนดมาบรรจุใน
ตารางเกือบทั้งหมด

3. แผนการจัดการเรียนรู้แบบพิสดาร เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มี รายละเอียดมาก
ขึ้น การลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนแยกเป็นกิจกรรม ที่ครูปฏิบัติและสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติซึ่ง
สอดคล้องกัน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2557, น. 343-348) ได้กล่าวถึงว่ารูปแบบของแผนการสอนไม่มี
รูปแบบตายตัวขึ้นอยู่กับหน่วยงานหรือสถานศึกษาแต่ละแห่งจะกำหนดอย่างไรก็ตามลักษณะส่วน
ใหญ่ของแผนการสอนจะคล้ายคลึงกันแต่ที่นิยมใช้มี 3 รูปแบบดังนี้

1. แบบเรียงหัวข้อรูปแบบนี้จะเรียงตามลำดับก่อนหลังโดยไม่ต้องติดตารางรูปแบบนี้
ให้ความสะดวกในการเขียนแต่มีส่วนเสียคือยากต่อการดูให้สัมพันธ์กันในแต่ละหัวข้อ

2. แบบกิ่งตารางรูปแบบนี้จะเขียนเป็นช่องๆตามหัวข้อที่กำหนดแม้ว่าต้องใช้เวลาใน
การติดตารางแต่ก็สะดวกต่อการอ่านทำให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละหัวข้ออย่างชัดเจน

3. แบบตารางรูปแบบนี้จะเขียนเป็นช่องๆคล้ายแบบกิ่งตารางโดยนำหัวข้อสาระสำคัญมาไว้ในตารางด้วย

2.5.5 หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2546, น. 34) ได้กล่าวถึงการสรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้วมาพิจารณาจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้

2. ตั้งชื่อแผนตามหัวข้อสาระการเรียนรู้

3. กำหนดจำนวนเวลาระบบระดับชั้น

4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้

5. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์แล้วเฉพาะข้อที่สัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทาง

6. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนรู้

7. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหาต่างๆ

8. เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม

9. เลือกสื่ออุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการสอน

10. จัดลำดับขั้นตอนการทำกิจกรรมการเรียนรู้

11. กำหนดการวัดประเมินผล โดยระบุถึงวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

อาจารย์ ใจเที่ยง (2546, น. 211-212) ได้กล่าวถึงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง หรือชื่อหัวข้อเรื่องย่อย

2. จำนวนคาบ

3. สาระสำคัญ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

5. เนื้อหา

6. กิจกรรมการเรียนการสอน

7. สื่อการเรียนการสอน

8. การวัดผลประเมินผล

2.5.6 ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. ครูมีวัตถุประสงค์ของการสอน

2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความมั่นใจ

3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร
5. ครูสามารถสอนแทนได้ และสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด

สรุปได้ว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นงานสำคัญอย่างยิ่งของครูผู้สอน เพราะเป็นการวางแผนการสอนที่ดี ซึ่งเป็นการผสมผสานเนื้อหา สารและจุดประสงค์การเรียนรู้จากหลักสูตรผสมกับจิตวิทยาทางการศึกษา นวัตกรรม การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมกับผู้เรียนส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

2.6 การหาประสิทธิภาพ

การทดสอบหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ เป็นการนำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ แล้วนำไปทดลองใช้จริง หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

2.6.1 เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะจะกำหนดเป็นเกณฑ์ไว้ โดยกำหนดเปอร์เซ็นต์ต้องผลเฉลี่ยของคะแนนการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งกำหนดตัวสมมติให้เป็น E_1 / E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1 / E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ แต่โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักตั้งเอาไว้ ดังนี้ 80/80 , 85/85 , 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ คือ 70/70 , 75/75 ตามสูตรการหาค่า E_1 / E_2 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 101)

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) มีความแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง 80/80 ดังนี้

เกณฑ์ 80/80 ในความหมาย ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกทักษะหรือแบบทดสอบย่อย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง E_2 คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 การหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตร

$$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100 \quad (2-1)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนของแบบฝึกทักษะหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกทักษะทุกชุดรวมกัน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum x}{N} \times 100}{B} \quad (2-2)$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบฝึกทักษะหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.6.2 การหาประสิทธิภาพ

2.6.2.1 ขั้นตอนการทดลองหาประสิทธิภาพ

เมื่อสร้างแบบฝึกทักษะขึ้นเป็นต้นฉบับแล้วต้องนำแบบฝึกทักษะไปทดลองหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) ขึ้นทดลองแบบกลุ่มเดี่ยว ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และดี อย่างละ 1 คน แล้วนำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2) ขึ้นทดลองกลุ่มเล็ก ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และดี แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 หรือ 2 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3) ขึ้นทดลองแบบกลุ่มใหญ่ ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และดี กลุ่มละ 10 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วทำการปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2.6.2.2 ข้อควรคำนึงในการทดลองแบบฝึกทักษะ

การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะได้ผลคุ้มค่า สิ่งที่ต้องคำนึงมีดังนี้

- 1) ควรเลือกนักเรียนที่เป็นตัวแทนของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะ
- 2) ควรเลือกเวลาที่ปราศจากเสียงรบกวน ไม่ร้อนอบอ้าว และไม่ใช่วิชาที่นักเรียนรีบร้อนกลับบ้าน
- 3) ต้องอ่านคำชี้แจงประกอบการฝึกแต่ละกิจกรรมให้เข้าใจทุกครั้ง

4) ในการทดลองภาคสนามในชั้นเรียนจริง ต้องใช้ครูเพียงคนเดียวผู้สังเกตต้องอยู่ห่าง ๆ ไม่เข้าไปช่วยเหลือเด็ก

5) ไม่ว่าจะเป็นการทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ ครูจะต้องอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนทราบ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะไว้ คือ 80/80 ที่ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ไว้สูง เพราะจากการอ่านงานวิจัยของหลาย ๆ ท่านมักพบว่า การตั้งเกณฑ์ไว้สูงจะมีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนด้วย และตั้งระดับความผิดพลาดไว้ร้อยละ 5 โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตั้งแต่ 82.51 /82.51 ขึ้นไป เท่าเกณฑ์ เมื่อแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพต่ำกว่า 77.40 / 77.40

2.6.2.3 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

เชษฐา กิจระการ (2548, น. 48) ได้กล่าวถึงการเลือกเกณฑ์เพื่อกำหนดค่าประสิทธิภาพของสื่อการสอนหรือนวัตกรรมควรพิจารณาจากหลายปัจจัย เช่น ประเภทของสื่อ นวัตกรรม สถิติปัญหาของกลุ่มผู้เรียน ความสามารถในการอ่านและเขียนของผู้เรียน วุฒิภาวะของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการเรียนเป็นต้น โดยทั่วไปนวัตกรรมหรือสื่อการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะมักจะกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพต่ำกว่าการพัฒนาความรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจากทักษะเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ยากกว่าและอาจต้องใช้เวลาในการพัฒนามากกว่า เช่น สื่อ หรือ นวัตกรรมที่เน้นการพัฒนาความรู้ อาจกำหนด E_1 / E_2 ที่ 75/75 เป็นต้น

สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาไทยมาก นักเรียนได้ฝึกทำกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้และเป็นการทบทวนในสิ่งที่เรียนมาแล้ว นักเรียนได้ฝึกฝนเต็มที่ ผู้เรียนมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน

2.6.2.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการหาประสิทธิภาพ

1) ไม่สูญเปลืองเวลาและแรงงาน เป็นการประกันคุณภาพของแบบฝึกทักษะว่าได้มาตรฐาน

2) สำหรับผู้ใช้แบบฝึกทักษะ โดยเฉพาะครูควรมีความมั่นใจว่าแบบฝึกทักษะนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง

2.7 ดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนเมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูถึงประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อการสอนนั้น ตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะ ก็อาจจะยังไม่เพียงพอมีผู้กล่าวถึงการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกดังนี้

วาโร เฟ็งส์วัสดี (2553, น. 60-61) ได้กล่าวถึง การหาค่าดัชนีผลของนวัตกรรมว่า หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนซึ่งนวัตกรรมที่ยอมรับได้ว่ามีประสิทธิภาพจะต้องมีค่าดัชนีประสิทธิผลตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป สูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I : The Effectiveness Index) โดยวิเคราะห์จากคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนเมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม โดยใช้วิธีของกูดแมน เฟลทเชอร์และชไนเดอร์

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมของคะแนนสอบก่อนเรียน}} \quad (2-3)$$

สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผลได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ค่าสัมพัทธ์ของการทดลองจะสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องแน่นอน จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน คะแนนทดสอบก่อน และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อการเรียนการสอนต่อไป

2.8 ความพึงพอใจ

2.8.1 ความหมายความพึงพอใจ

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ (Satisfaction) ไว้ดังนี้

ประสาธ อิศรปริดา (2547, น. 300) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจหมายถึงพลังที่ เกิดจากพลังทางจิตที่มีผลไปสู่เป้าหมายที่ต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้

แนนน้อย พงษ์สามารถ (2549, น. 259) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ทำที่ต่อสิ่งต่าง ๆ 3 อย่าง คือ บังคับเกี่ยวกับงาน โดยตรงลักษณะเฉพาะเจาะจงของแต่ละคน และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในสิ่งที่ยอยู่นอกหน้าที่การงาน

สรุปว่าความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ในทางบวกที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ อาจะเกี่ยวกับงานหรือความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2.8.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ประสาธ อิศรปริดา (2547, น. 214-219) ได้กล่าวถึง หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของ ธอร์นไคด์ มีความสำคัญว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่มนุษย์หรือสัตว์ได้ เลือกลงปฏิบัติตอบสนองเชื่อมต่อ (Connect) เข้ากับสิ่งเร้าอย่างเหมาะสมหรือการเรียนรู้จะเกิดขึ้นด้วยการสร้างสิ่งเชื่อมโยงหรือพันธะ (Bond) ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองนั่นเอง กล่าวคือ เมื่อสถานการณ์หรือสิ่งที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น ร่างกายจะเกิดความพยายามที่จะแก้ไขปัญหานั้น โดยแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาหลาย ๆ รูปแบบ ซึ่งร่างกายจะเลือกพฤติกรรมตอบสนองที่พอใจที่สุด ไปเชื่อมโยงสิ่งเร้าหรือปัญหานั้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นมาว่าถ้ามีสิ่งเร้าหรือปัญหา เช่นนี้อีกจะแสดงพฤติกรรมตอบสนอง เช่น สิ่งสำคัญในการเรียนรู้ที่ ธอร์นไคด์ ได้ให้ความสำคัญอย่างมาก ได้แก่ การเสริมแรง คือ ความพึงพอใจที่ร่างกาย ได้รับเพราะจะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง มีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ธอร์นไคด์ ได้สรุปกฎการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 กฎ คือ

1. กฎแห่งความพอใจ (Law of Effect) มีใจความว่า พันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะเข้มแข็งหรืออ่อนกำลังลง ย่อมขึ้นอยู่กับผลต่อเนื่องหลังจากที่ได้ตอบสนองไปแล้ว กล่าวคือ ถ้าหากการตอบสนองที่กระทำไปนั้นทำให้เกิดความพอใจ พันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองก็จะแน่นแฟ้นเข้มแข็งขึ้นถ้าหากการตอบสนองที่กระทำไปนั้นทำให้เกิดความไม่พอใจความเข้มแข็งของพันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ก็จะอ่อนกำลังหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ถ้าหากการตอบสนองที่กระทำต่อสิ่งเร้านั้นนำไปสู่การได้รับรางวัล พันธะหรือตัวเชื่อมก็จะเข้มแข็ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการเสริมแรงหรือรางวัลหรือความสำเร็จจะส่งเสริมการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ หรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น

2. กฎการฝึกหัด (Law of Exercise) เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้ควรได้รับการฝึกฝนหรือทำซ้ำ ๆ อยู่เสมอ ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองให้แน่นแฟ้นมั่นคงยิ่งขึ้นแบ่งออกเป็นกฎย่อย ๆ 2 กฎ คือ 1) กฎการใช้ (Law of Use) มีใจความว่าพันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะเข้มแข็งขึ้นเมื่อได้ทำบ่อย ๆ 2) กฎการไม่ใช้ (Law of Disuse) มีใจความว่า พันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะอ่อนกำลังลง เมื่อไม่ได้กระทำอย่างต่อเนื่องมีการขาดตอนหรือไม่ได้ทำบ่อย ๆ หรือกล่าวสั้น ๆ ได้ว่าเราจะเรียนรู้หรือจำได้โดยการกระทำหรือได้ใช้ และจะไม่เกิดการเรียนรู้หรือจะเกิดการลืมขึ้นเมื่อไม่ได้กระทำหรือได้ใช้

3. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ธอร์นไดค์ให้ความสำคัญกับความพร้อมอย่างมาก ในการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้เขาเห็นว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ ถ้าบุคคลนั้นมีความพร้อมทางร่างกายและจิตใจซึ่งหมายถึงความพึงพอใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้นซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กฎย่อย คือ 1) เมื่อบุคคลพร้อมที่จะทำแล้วได้ทำกิจกรรมหรือการเรียนรู้เขาจะยอมเกิดความพึงพอใจ 2) เมื่อบุคคลมีความพร้อมและจะกระทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ถ้าไม่ได้กระทำหรือเรียนรู้ตามความต้องการของบุคคลนั้นจะเกิดความไม่พอใจ ไม่สบายและหงุดหงิด 3) เมื่อบุคคลไม่พร้อมที่จะกระทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ ถ้าถูกบังคับให้กระทำหรือเรียนรู้จะทำให้เกิดความคับข้องใจ ไม่สบายใจเครียด และเกิดความไม่พอใจขึ้นได้

มาสโลว์ ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) โดยอธิบายว่ามนุษย์จะมีความต้องการจากระดับพื้นฐานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นดังนี้ (ประสาธ อิศรปริดา, 2547, น. 310)

1. ความต้องการทางกาย (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อนหลับนอนเพศ การหลีกเลี่ยงความเจ็บ ฯลฯ

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความต้องการความปลอดภัย มั่นคง ต้องการการคุ้มครอง และหนีจากอันตราย ฯลฯ ความต้องการประเภทนี้ มีมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กจะสังเกตเห็นว่าเด็กพยายามจะหลบหนีจากสถานการณ์ที่เป็นอันตราย จะหนีจากหนีจากสถานการณ์แปลกใหม่หรือคนแปลกหน้า

3. ความต้องการความรักและการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Belong ness and Love Needs) ได้แก่ ความต้องการเพื่อนหรือมิตร ต้องการผู้ร่วมงาน ต้องการคู่รักหรือครอบครัว

4. ความต้องการยกย่องสรรเสริญ (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการให้ผู้อื่นเคารพนับถือตน ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเองมีค่า หรือได้รับการยกย่องสรรเสริญ ต้องการเชื่อมั่นในความสามารถของตน ผู้ที่ล้มเหลวที่จะได้รับสนองตอบความต้องการนี้อาจทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีปมด้อยหรือขาดความรู้สึกรู้สึกว่ามีผู้คอยช่วยเหลือค้ำจุน

5. ความต้องการรู้และเข้าใจ (Need to Know and Understand) เป็นความต้องการจะสัมฤทธิ์ผลทางปัญญา (Intellectual Achievement) หมายถึง ความปรารถนาที่จะรู้หรืออยากรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยความสนใจอย่างแท้จริง มาสโลว์มีความเห็นว่าความต้องการตั้งแต่ขั้นนี้เป็นต้นไปจะไม่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน

6. ความต้องการสุนทรียะ (Aesthetic Needs) ได้แก่ ความต้องการความเป็นระเบียบ (Order) สัจจะธรรม (Truth) และความงาม

7. ความต้องการสร้างความประจักษ์ตนและการพัฒนาศักยภาพแห่งตน (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเอง และรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ ต้องการที่จะคิดหรือกระทำให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของตนอย่างสร้างสรรค์และต้องการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตน

Herzberg ได้กล่าวว่า จากการที่เขาได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานเรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานไว้ 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงานซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่นความสำเร็จของงานการได้รับการยอมรับนับถือลักษณะของความรับผิดชอบความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงานเช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคตสถานะของอาชีพสภาพการทำงาน เป็นต้น

Scott ได้เสนอไว้ ดังนี้

1. งานควรมีความสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัวงานจะมีความหมายต่อผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างแรงจูงใจภายในเป้าหมายของงานต้องมีลักษณะ ดังนี้

- 3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
- 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง
- 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

จากแนวคิดของ สก็อต (Scott) สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้สรุปแนวทางในการปฏิบัติได้ ดังนี้

1) ศึกษาความต้องการความสนใจของผู้เรียนและระดับความสามารถหรือพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน

2) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการและมีการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมและกำหนดเป้าหมายในการทำงาน สะท้อนผลงานและการทำงานร่วมกันได้

2.8.3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

Barnard (1968, p. 339) ได้กล่าวถึงบุคคลจะมีความพึงพอใจต่อการทำงานหรือทำกิจกรรมนั้นขึ้นอยู่กับภาระกระตุ้นของสิ่งจูงใจ 8 ประการคือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงินทองสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคล ได้แก่ ชื่อเสียงเกียรติยศอำนาจพิเศษตำแหน่ง
3. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการทำงาน
4. สิ่งจูงใจที่เป็นอุดมคติ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้แสดงฝีมือความรู้สึกรักที่ได้ทำงานอย่างเต็มที่
5. สิ่งจูงใจที่เป็นความดีใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ฉันมิตรใน หมู่เพื่อนร่วมงาน การยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน
6. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงาน ได้แก่ การปรับปรุงวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ และให้สอดคล้องกับทัศนคติของแต่ละบุคคล
7. สิ่งจูงใจที่เอื้อโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน ได้แก่ การมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในงานทุกชนิดที่หน่วยงานจัดขึ้น
8. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความพอใจของบุคคลที่ได้ร่วมกันการรู้จักกันอย่างกว้างขวาง ความสนิทสนมกลมเกลียวความร่วมมือในการทำงาน

2.8.4 การวัดความพึงพอใจ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551, น. 138-140) ได้กล่าวถึงการแบ่งแบบวัดตามลักษณะข้อความที่ถามออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. แบบสำรวจปรนัยเป็นแบบวัดที่มีคำถามและคำตอบใช้เลือกตอบโดยที่ผู้ตอบตอบตามที่ตนเองมีความคิดเห็นและความรู้สึกเป็นข้อมูลที่มีการวิเคราะห์ด้วยเชิงปริมาณ
2. แบบสำรวจเชิงพรรณนาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบตอบด้วยคำพูดและข้อเขียนของตนเองเป็นแบบสัมภาษณ์หรือคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบตอบโดยอิสระข้อมูลที่ได้ในเชิงคุณภาพ

เผชิญ กิจระการ (2548, น. 7) ได้กล่าวถึง แนวคิดของ (Hayfield and Human) ที่ได้พัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น / น่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน / ความไม่สนุกสนาน
3. สภาพโล่ง / สภาพสลับ
4. ความท้าทาย / ไม่ท้าทาย
5. ความพอใจ / ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือเป็นรางวัล / ไม่เป็นรางวัล
2. มาก / น้อย
3. ยุติธรรม / ไม่ยุติธรรม
4. เป็นทางบวก / เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบด้านการเลื่อนตำแหน่งประกอบด้วย

1. ยุติธรรม / ไม่ยุติธรรม
2. เชื่อถือได้ / เชื่อถือไม่ได้
3. เป็นเชิงบวก / เป็นเชิงลบ
4. เป็นเหตุเป็นผล / ไม่เป็นเหตุเป็นผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านนิเทศ / ผู้บังคับบัญชาประกอบด้วย

1. อยู่ใกล้ / อยู่ไกล
2. ยุติธรรมแบบจริงจัง / ยุติธรรมแบบไม่จริงจัง
3. เป็นมิตร / ก่อนข้างไม่เป็นมิตร
4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ / ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน ประกอบด้วย

1. เป็นระเบียบเรียบร้อย / ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน / ไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน และเพื่อนร่วมงาน
3. สนุกสนานร่าเริง / ไม่สนุกสนานร่าเริง
4. คำนึงสนใจเอาใจจริงเอาใจ / คำนึงน้อยหน้า

สรุปว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งหากผู้เรียนได้รับการตอบสนองตามความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจก็จะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความพึงพอใจต่อการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กัน

ทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและจิตใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆจนบรรลุผลสำเร็จ

2.9 บริบทโรงเรียน

2.9.1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อโรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่นสถาบันการพลศึกษากระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาที่ตั้งสถานศึกษา หมู่ที่ 38/2บ้าน โกลสี ตำบล โกลสีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นรหัสไปรษณีย์ 40000 โทรศัพท์ 043 – 424345

ตารางที่ 2.2

จำนวนครูและบุคลากร โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น

ตำแหน่งของบุคลากรสถานศึกษา	จำนวนคน
1. ผู้บริหาร	5
2. ข้าราชการ	12
3. พนักงานราชการ	2
4. อาจารย์พิเศษ	28
5. ลูกจ้างประจำ	8
6. ลูกจ้างชั่วคราว	27
รวม	82

ตารางที่ 2.3

จำนวนนักเรียน

ระดับ/ชั้น	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1	38	22	60
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2	38	27	64
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3	38	27	45
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	110	76	167

(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ระดับ/ชั้น	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4	35	24	59
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5	29	16	45
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6	38	27	65
รวมมัธยมศึกษาตอนปลาย	102	67	169
รวมทั้งหมด	216	143	359

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.10.1 งานวิจัยในประเทศ

รัตนา รุ่งประพันธ์ (2547, น. 57) ได้สร้างแบบฝึกที่ใช้รูปแบบแผนภาพ โครงเรื่องพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคนครนายก ผลปรากฏว่าการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธีรญา เห่งยมจุล (2547, น. 58) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกที่สร้างมีจำนวน 6 แบบฝึก คือ การหาประโยคใจความสำคัญ การตั้งคำถาม การตั้งชื่อเรื่อง การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน การเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง และเขียนสรุปใจความสำคัญ แบบฝึกมีประสิทธิภาพ 81.07/81.33 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .68 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เนตรนภา นิษานนท์ (2549, น. 66) ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติท้องถิ่นของนักเรียนที่อยู่สภาพแวดล้อมที่ต่างกัน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องเล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม มีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประภาวดี แก่นจันทน์หอม (2550, น. 81) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้าน

ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มที่เรียนโดยการสอนแบบปกติพบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยในทุกด้านของนักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่ม ที่เรียน โดยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

สิทธิพงศ์ สิริวราพงศ์ (2550, น. 65) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนภาษาไทยโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนสามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้ตามความสามารถของตนเอง มีความสนใจเรียน เรียนอย่างมีความสุข นักเรียนได้รับความรู้ได้ฝึกทักษะจากชุดกิจกรรมส่งเสริมให้มีความมั่นใจในการจับใจความ และสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ปรีชญา วันแวน (2551, น. 95) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า 1) ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความมีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ย 88.15/87.4 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ณศรา โฉมรุ่ง (2552, น. 51-76) ได้ศึกษาผลการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐานกับการจัดกิจกรรมตามปกติ ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1) แผนการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.44/81.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.8544 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐานมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสรุปแผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐานทำให้กระบวนการจัดกิจกรรมส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีและครูผู้สอนควรนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสามารถพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อไป

ศศิธร สุริยวงศ์ (2553, น. 103) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนเทศบาลวัดลุ่มมหาชัยชุมพล อ.เมือง จ.ระยอง จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 3 ห้องเรียน ใช้เวลาในการทดลอง 15 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ยค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t- test (dependent sample) ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.42 /85.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้และมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สงวนสิน ฉายาติสมบุญ (2553, น. 65–93) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนคำยากโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนคำยากโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยการอ่านและการเขียนคำยากโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนคำยากโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.20/83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนคำยากโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.5748 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 57.48

สินธุ์ชัย ทิพกุล (2553, น. 51–73) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนสะกดคำโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.86 / 87.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 0.8012 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 80.12 และนักเรียน

ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความคงทนในการเรียนรู้

กมลรัตน์ กวภูตานนท์ (2558, น. 141) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (E₁/E₂) เท่ากับ 86.60/81.53 และเท่ากับ 85.13/80.83 ซึ่งประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านกระบวนการสูงกว่าเกณฑ์และประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านผลลัพธ์เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาและแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6632 และ 0.5964 คิดเป็นร้อยละ 66.32 และ 59.64 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 4) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

2.10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Lowrey (1987, pp. 17-A, อ้างถึงใน ฉิชาพร ปรีชาวิภาส, 2555, น. 56) ได้ศึกษาเรื่องผลในการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนในระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน ผลปรากฏว่าแบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือช่วยทำแบบฝึกหัดมากกว่าคะแนนก่อนทำแบบฝึกหัด และแบบฝึกหัดช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากนักเรียนมีความสามารถทางด้านภาษาแตกต่างกัน การนำแบบฝึกมาใช้จึงเป็นการช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนเพิ่มขึ้น

Rentzet (1993, p. 325, อ้างถึงใน ชวนทอง วัชรอาสน์, 2542, น. 35) วิจัยผลการฝึกอ่านคล่องต่อการอ่านเพื่อจับใจความของนักเรียนเกรด 2 ผลของการอ่านออกเสียงในการพัฒนาความคล่องในการอ่าน ผลปรากฏว่า ความคล่องในการอ่านนั้นและการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับจากการฝึกจากบทเรียนการอ่านออกเสียงกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกตามปกติ

Buschick and Faculty (2007) ได้ทำการวิจัย เรื่องการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่าน ให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้

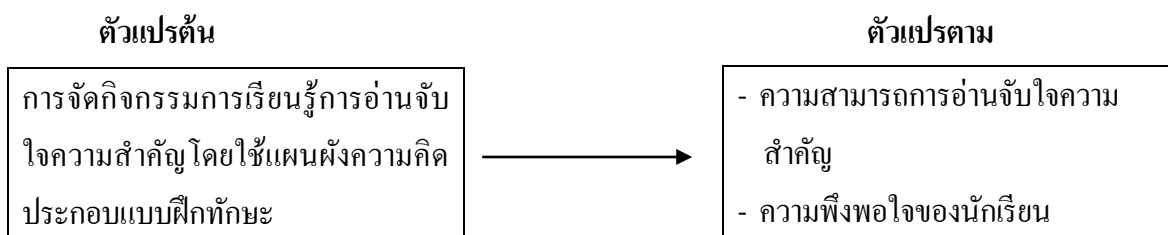
ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นการวิจัยปฏิบัติการกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4, 6 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รวมทั้งสิ้นจำนวน 133 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบสำรวจพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยครูเป็นผู้สังเกตผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนอ่าน โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่านมากขึ้น นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านโดยเลือกอ่าน อ่านหนังสือที่มีความเหมาะสมกับระดับสติปัญญาของตนสรุปได้ว่า ควรนำทฤษฎีพหุปัญญาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาทั้ง 8 ด้าน และการใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพว่าการจัดการเรียนการสอนตามปกติ

Kinchin, Frans and David (2005, pp. 1-14) ได้ศึกษาการใช้แผนผังความคิดในการจัดคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดของ Novak งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าแผนผังความคิดใช้วัดความรู้ก่อนเรียนได้อย่างไร และแบบฝึกแผนผังความคิดอย่างง่าย ๆ สามารถส่งเสริมความเข้าใจแก่ผู้เรียน และมีส่วนใดที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจแผนผังความคิดสามารถใช้วัดความรู้ของผู้เรียนได้ และรวดเร็วทำให้ครูทราบได้ว่า ส่วนใดของเนื้อหาที่ผู้เรียนเข้าใจ และส่วนใดที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ แผนผังความคิดทำให้การเรียนชัดเจนขึ้น และทำให้คุณภาพการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและกว้างขวาง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญสำคัญโดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีความสนใจในการเรียน และเป็นการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้ว่าการพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนมีประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี

2.11 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะโรงเรียนกีฬารัฐจังหวัดขอนแก่น อำเภอจังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการพลศึกษา ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญและศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโดยมีแผนภูมิของการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. รูปแบบการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการพลศึกษากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 60 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการพลศึกษา จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Cluster Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะจำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง และ 1 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 15 ชั่วโมง

3.2.2 แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดจำนวน 5 ชุด

3.2.3 แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือก 4 คำตอบ จำนวน 30 ข้อ

3.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจำนวน 15 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพนักเรียน โครงสร้าง เวลาเรียน ตัวชี้วัดและสาระแกนกลาง การวัดและประเมินผล (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2552, น. 1-71)

3.3.1.2 ศึกษาหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.3.1.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามขอบข่ายเนื้อหาภาษาไทย ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

วิเคราะห์สาระที่ 1 ด้านการอ่าน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเวลาในการจัดกิจกรรม

สาระ ที่ 1	มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	แผนที่	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชม.)
การ อ่าน	มาตรฐาน ท1.1 ตัวชี้วัด ม 1/2 จับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน ตัวชี้วัด ม 1/3 ระบุเหตุและผลและ ข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน ตัวชี้วัด ม 1/4 ระบุและอธิบายคำ เปรียบเทียบ และคำ ที่มีหลายความหมาย ในบริบทต่าง ๆ จาก การอ่าน ตัวชี้วัด ม 1/5 ตีความคำยากใน เอกสารวิชาการโดย พิจารณาจากบริบท ตัวชี้วัด ม 1/8 วิเคราะห์คุณค่าที่ ได้รับจากการอ่าน งานเขียนอย่าง หลากหลายเพื่อนำไปใช้ แก้ปัญหาในชีวิต	1. การอ่าน จับใจความ จากนิทาน	1. การวิเคราะห์การ อ่านนิทานได้ 2. การจับใจความ จากนิทานได้	1. บอกความหมาย ของคำศัพท์ยากได้ 2. สรุปนิทานโดย ใช้คำพูดของ ตนเองได้ 3. จับใจความจาก นิทานได้ 4. วิเคราะห์ องค์ประกอบ ของนิทานได้ 5. นำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ ปรากฏในเรื่องได้	2
		2. การอ่านจับ ใจความจาก บทเพลง	1. การวิเคราะห์ฟัง บทเพลงได้ 2. การจับใจความ จากบทเพลงได้	1. บอกความหมาย ของคำศัพท์ยากได้ 2. สรุปบทเพลง โดยใช้คำพูด ของตนเองได้ 3. จับใจความจาก บทเพลงได้ 4. วิเคราะห์ องค์ประกอบ ของบทเพลงได้	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สาระ ที่ 1	มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	แผนที่	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชม.)
	ตัวชี้วัด ม 1/9 มีมารยาทในการอ่าน		3. บอกวิธี ประยุกต์ใช้ได้	5. นำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ ปรากฏในเรื่องได้	1
		3. การอ่าน จับใจความ จากข่าว	1. การวิเคราะห์ การอ่านข่าวได้ 2. การจับใจความ จากข่าวได้	1. บอกความหมาย ของคำศัพท์ยากได้ 2. สรุปข่าวโดยใช้ คำพูดของตนเองได้ 3. จับใจความจากข่าวได้ 4. วิเคราะห์องค์ ประกอบของข่าวได้	2
			3. บอกวิธี ประยุกต์ใช้ได้	5. นำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ ปรากฏในเรื่องได้	1
		4. การอ่าน จับใจความ จากโฆษณา	1. การวิเคราะห์ การอ่าน โฆษณาได้ 2. การจับใจความ จากโฆษณาได้	1. บอกความหมายของ คำศัพท์ยากได้ 2. สรุปโฆษณาโดย ใช้คำพูดของ ตนเองได้ 3. จับใจความจาก โฆษณาได้ 4. วิเคราะห์องค์ประกอบ ของโฆษณาได้	2

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สาระ ที่ 1	มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	แผนที่	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การ เรียนรู้	เวลา (ชม.)
			3. บอกวิธี ประยุกต์ใช้ได้	5. นำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ ปรากฏในเรื่องได้	1
	5. การอ่านจับ ใจความจาก บทร้อยกรอง	1. การวิเคราะห์ การอ่านบทร้อย กรองได้ 2. การจับใจความ จากบทร้อย กรองได้	1. การวิเคราะห์ การอ่านบทร้อย กรองได้ 2. สรุปบทร้อยกรอง โดยใช้คำพูดของ ตนเองได้ 3. จับใจความจากบท ร้อยกรองได้ 4. วิเคราะห์องค์ ประกอบของบท ร้อยกรองได้	1. บอกความหมาย ของคำศัพท์ยากได้ 2. สรุปบทร้อยกรอง โดยใช้คำพูดของ ตนเองได้ 3. จับใจความจากบท ร้อยกรองได้ 4. วิเคราะห์องค์ ประกอบของบท ร้อยกรองได้	2
			3. บอกวิธี ประยุกต์ใช้ได้	5. นำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ ปรากฏในเรื่องได้	1
รวม					15

3.3.1.4 ศึกษาโครงสร้างรายวิชา สาระการเรียนรู้ เพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปเขียนแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมงและ 1 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ซึ่งประกอบไปด้วย สาระสำคัญ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เครื่องมือการวัดผล เกณฑ์การประเมินกระบวนการจัดการจัดการการเรียนรู้ โดยทุกแผนจะมีจุดประสงค์การเรียนรู้เหมือนกัน

3.3.1.5 ศึกษาขั้นตอนการจัดการจัดการการเรียนรู้ เพื่อนำไปเขียนแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.3.1.6 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 5 แผนการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผลและภาคผนวก

3.3.1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมในด้านจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และการวัดประเมินผล ในแต่ละแผนและให้ข้อเสนอแนะให้ปรับด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องและครอบคลุมหลักการอ่านจับใจความ ปรับด้านสาระการเรียนรู้ให้เขียนให้ถูกต้องสื่อให้หลากหลายน่าสนใจ

3.3.1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ได้รับการปรับปรุงด้านขั้นตอนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้กระชับและสอดคล้องกับขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ให้หลากหลายขึ้น และการวัดผลประเมินผล แก่ตัวอักษรให้ใหญ่ และจัดรูปแบบการพิมพ์ โดยตรวจสอบด้านความ ถูกต้อง ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความครอบคลุมแต่ละองค์ประกอบ กับหลักสูตร สถานศึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพด้านความถูกต้องเหมาะสมความ สอดคล้อง และความครอบคลุมแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย 1) ดร.บุญสันต์ ศรีจันทร์ วุฒิ ปร.ค. (เทคโนโลยีการศึกษา) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการ พลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการวัดผลประเมินผล 2) นายวีระชาติ ดวงคำน้อย วุฒิ กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชน กระนวน อำเภอกระนวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญด้าน แผนการสอน 3) นางยุวดี สมจันทร์ วุฒิ พธ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนกีฬา จังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 4) นางศิริพร จันทะเลิศ วุฒิ กศ.ม. (หลักสูตรและการเรียน การสอน) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนสะอาดหนองเต้ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัด ร้อยเอ็ดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย 5) นายวิสุทธีมรรค อันทะนัย วุฒิ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบ้าน หนองโก อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวัตกรรมการศึกษา

3.3.1.9 นำคะแนนประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้ว มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อเทียบกับเกณฑ์ด้านคุณภาพและความเหมาะสม ตามแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุดเหมาะสมมาก
เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนการประเมินผลดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

โดยใช้เกณฑ์การประเมินเกณฑ์ความเหมาะสม ของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่
ใช้คะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์การประเมิน (ชวลิต ชูกำแพง, 2553, น. 119-120) ดังนี้

กำหนดเกณฑ์การแปลผลระดับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	เหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	เหมาะสมพอใช้
1.00 – 1.50	เหมาะสมปรับปรุง

โดยกำหนดค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพและความเหมาะสม ตั้งแต่ 3.51 - 5.00 จึงจะถือว่าเป็น
เป็นแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
เท่ากับ 4.77 ถือว่าเป็นแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมมากที่สุด

3.3.1.10 นำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุง ได้แก่ การเพิ่มขั้นตอนการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละเทคนิควิธีให้ชัดเจน ปรับใบงาน ใบความรู้ให้กระชับ และชัดเจนเสนอต่อ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่ม
ตัวอย่างต่อไป

3.3.2 แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง
ตามขั้นตอนดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.3.2.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.3.2.3 สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 5 แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกทักษะที่ 1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

แบบฝึกทักษะที่ 2 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทเพลง

แบบฝึกทักษะที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญจากโฆษณา

แบบฝึกทักษะที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

แบบฝึกทักษะที่ 5 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง

3.3.2.4 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม เกี่ยวกับเนื้อหา รูปแบบในแบบฝึกทักษะ และให้ข้อเสนอแนะ ให้ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมให้ครบตามขั้นตอน รูปแบบของแบบฝึกทักษะให้เหมือนกันทุกเล่ม

3.3.2.5 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพด้านความถูกต้อง เหมาะสม ความสอดคล้อง และความครอบคลุมแต่ละองค์ประกอบของแบบฝึกทักษะ

3.3.2.6 นำคะแนนประเมินแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อเทียบกับเกณฑ์ด้านคุณภาพและความเหมาะสมตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุดเหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนการประเมินผลดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน

เหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

เหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน

เหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ระดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินเกณฑ์ความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ใช้คะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์การประเมิน(บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 82-83) ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 - 5.00	เหมาะสมระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	เหมาะสมระดับมาก
2.51 - 3.50	เหมาะสมระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	เหมาะสมระดับน้อย
1.00 - 1.50	เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนดค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพและความเหมาะสมตั้งแต่ 3.51 - 5.00 จึงจะถือว่าเป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ใช้ได้ผลการประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 ,SD=.10 ถือว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3.3 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น

3.3.3.1 จัดพิมพ์แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.4 แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

3.3.4.1 ศึกษาหลักหลักสูตร แนวการวัดและประเมินผลการเรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้

3.3.4.2 วิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์

3.3.4.3 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวัดผลทางการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธานี (2546, น. 155-180)

3.3.4.4 สร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ครอบคลุมระหว่างเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 40 ข้อ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

จำนวนแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความสำคัญที่สร้างขึ้นและใช้จริง

(เนื้อหา)	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	ใช้จริง
การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายของคำศัพท์ยากได้ 2. สรุปนิทานโดยใช้คำพูดของตนเองได้ 3. จับใจความจากนิทานได้ 4. วิเคราะห์องค์ประกอบของนิทานได้ 5. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ปรากฏในเรื่องได้ 	8	6
การอ่านจับใจความสำคัญจากบทเพลง	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายของคำศัพท์ยากได้ 2. สรุปบทเพลงโดยใช้คำพูดของตนเองได้ 3. จับใจความจากบทเพลงได้ 4. วิเคราะห์องค์ประกอบของบทเพลงได้ 5. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ปรากฏในเรื่องได้ 	8	6
การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายของคำศัพท์ยากได้ 2. สรุปข่าวโดยใช้คำพูดของตนเองได้ 3. จับใจความจากข่าวได้ 4. วิเคราะห์องค์ประกอบของข่าวได้ 5. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ปรากฏในเรื่องได้ 	8	6
การอ่านจับใจความสำคัญจากโฆษณา	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายของคำศัพท์ยากได้ 2. สรุปโฆษณาโดยใช้คำพูดของตนเองได้ 3. จับใจความจากโฆษณาได้ 4. วิเคราะห์องค์ประกอบของโฆษณาได้ 5. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ปรากฏในเรื่องได้ 	8	6

(ต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

(เนื้อหา)	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	ใช้จริง
การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง	1. บอกความหมายของคำศัพท์ยากได้ 2. สรุปนิทานโดยใช้คำพูดของตนเองได้ 3. จับใจความจากบทร้อยกรองได้ 4. วิเคราะห์องค์ประกอบของบทร้อยกรองได้ 5. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ 6. ประเมินคุณค่าที่ปรากฏในเรื่องได้	8	6
	รวม	40	30

3.3.4.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความครอบคลุมเนื้อหาความเหมาะสมด้านภาษาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้เสนอแนะมาให้เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละเนื้อหาให้ชัดเจนและระบุข้อสอบที่ออกแต่ละเนื้อหาให้สอดคล้องเรื่องที่สอน จำนวนข้อสอบให้เป็นไปตามเนื้อหาที่สอนจริง

3.3.4.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยประเมินความสอดคล้องข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC :index of item Objective congruence) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.3.4.7 นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC คัดเลือกเอาข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ไว้ ผลการประเมินพบว่า แบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80-1.00 ซึ่งเข้าเกณฑ์ทุกข้อ

3.3.4.8 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งเคยเรียนเรื่องนี้มาแล้ว

3.3.4.9 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน แล้วมาวิเคราะห์หาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนก (B) ของข้อสอบแต่ละข้อ ตามวิธีของเบรนนาน (Brennan) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20-1.00 จำนวน 30 ข้อ พบว่า มีค่าความยากง่ายรายข้อตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.72

3.3.4.10 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบเพื่อนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับตามวิธีของโลเวท (Lovett) พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

3.3.4.11 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.5 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.3.5.1 ศึกษาการสร้างแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่าจากหนังสือวัดผลทางการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 36-42) การวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2553, น. 82-83)

3.3.5.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม และกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายการวัดความพึงพอใจต่อการเรียน 4 ด้าน ดังนี้

1. เนื้อหาการเรียนรู้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. สื่อการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

3.3.6 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมาตราส่วนและประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 82-83) เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ความพึงพอใจมาก	ให้	4	คะแนน
ความพึงพอใจปานกลาง	ให้	3	คะแนน

ความพึงพอใจน้อย	ให้ 2 คะแนน
ความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้	
คะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
4.51 - 5.00	ความพึงพอใจระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	ความพึงพอใจระดับมาก
2.51 - 3.50	ความพึงพอใจระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	ความพึงพอใจระดับน้อย
1.00 - 1.50	ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

3.3.7 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ ให้คำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนะว่า การตั้งข้อความให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ต้องการวัดของนักเรียน ข้อความสั้น กระชับ อ่านเข้าใจง่าย

3.3.8 แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ

3.3.9 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ไว้ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ .08 -1.00 ซึ่งเข้าเกณฑ์ทุกข้อ

3.3.10 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวเก็บข้อมูลก่อนเรียนและหลังเรียน One Group Pre-test Post-test Design (สุรวาท ทองบุ, 2550, น. 55) มีรูปแบบดังนี้

ตารางที่ 3.3

แบบแผนการทดลอง One Group Pre-test Post-test Design

กลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
กลุ่มตัวอย่าง	T ₁	x	T ₂

T₁ หมายถึง ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

X หมายถึง ความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค
แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

T₂ หมายถึง ทดสอบหลังเรียน(Post-test)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ขออนุญาตผู้อำนวยการ โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง สถาบันการพลศึกษากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน

3.5.2 ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับนักเรียน เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.5.3 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

3.5.4 ทำการสอนตามจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เวลาแผนละ 2 และ 1 ชั่วโมงจำนวน 5 แผนรวม 15 ชั่วโมง

3.5.5 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมกับการทดสอบก่อนเรียนแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

3.5.6 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบ 30 ข้อ 30 คะแนน โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง ไม่รวมกับเวลาสอนจริง หลังจากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามตารางเรียน คือ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง จำนวน 5 สัปดาห์ จนครบทุกแผนและทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบ 30 ข้อ 30 คะแนน โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 E_1/E_2 กำหนดเกณฑ์ 80/80

3.6.2 หาดัชนีประสิทธิผลของของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

3.6.3 เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.6.4 วิเคราะห์หาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 สถิติพื้นฐาน

3.7.1.1 ร้อยละ

3.7.1.2 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 122)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3-1)$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนในกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3.7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร(บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} \quad (3-2)$$

เมื่อ SD. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละคน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียน

3.7.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.7.2.1 หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of item Objective congruence) (สมนึก ภัททิยธนี, 2551, น. 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3-3)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
 หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.7.2.2 หาค่าความยาก (p) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร (p) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 97)

$$P = \frac{R}{N} \quad (3-4)$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของแบบทดสอบ
 R แทน จำนวนคนตอบถูกทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3.7.2.3 การหาค่าอำนาจจำแนกหาโดยใช้วิธีของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 105) ดังนี้

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2} \quad (3-5)$$

เมื่อ B แทน อำนาจจำแนก
 U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 N₁ แทน จำนวนผู้รอบรู้ที่สอบผ่านเกณฑ์
 N₂ แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

3.7.2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีของ (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, น. 93) ดังนี้

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum x_i - \sum x_i^2}{(k-1) \sum (x_i - C)^2} \quad (3-6)$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 K แทน จำนวนข้อสอบ
 x_i แทน คะแนนของแต่ละข้อ
 C แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

3.7.2.5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้วิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 96)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right) \quad (3-7)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.7.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.3.1 การหาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ 80/80 มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 103)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100 \quad E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100 \quad (3-8)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียน

E_2 แทน ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของผู้เรียนหลังทำแบบทดสอบ

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียน

A แทน จำนวนคะแนนเต็มของแบบทดสอบ

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

3.7.3.2 หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญมีสูตรดังนี้ (เชษิต กิจระการ, 2544, น. 31)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}} \quad (3-9)$$

(E.I)

3.7.3.3 วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะกับเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 80) โดยการทดสอบที (t-test One Sample Group) (สุรวาท ทองบุ, 2550, น. 128) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X} - \mu_0}{S.D. \cdot \sqrt{n}}, \quad df = n - 1 \quad (3-10)$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

\bar{X} แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มนั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะผู้วิจัยได้ วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องผู้วิจัย ได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
ΣX	แทน	คะแนนรวม
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าเปรียบเทียบค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย	SD.	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพกระบวนการ	50	1278	42.60	1.35	85.20	85.20
ประสิทธิภาพผลลัพธ์	30	745	24.83	1.21	82.78	82.78

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.20/82.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2

ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
30	30	745	388	0.6973

จากตาราง 4.2 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะมีค่าเท่ากับ 0.6973 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.73

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3

ผลการเปรียบเทียบความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

ความสามารถอ่าน จับใจความสำคัญ	N	\bar{X} (ร้อยละ)	S.D.	t
หลังเรียน	30	24.83 (82.78)	1.21	250.583*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ค่า t ที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 250.583 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 80) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของที่มีต่อกิจกรรมจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

ข้อที่	ความพึงพอใจ	\bar{X}	SD.	ระดับความ พึงพอใจ
ด้านเนื้อหาการเรียนรู้				
1	นักเรียนมีความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ	4.70	0.47	มากที่สุด
2	นักเรียนมีความสุขที่ได้ทำแบบฝึกทักษะแผนผังความคิด	4.73	0.45	มากที่สุด
3	นักเรียนได้นำเนื้อหาในแบบฝึกทักษะมาฝึกปฏิบัติ	4.57	0.50	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	ความพึงพอใจ	\bar{X}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
4	นักเรียนมีความกระตือรือร้นและได้ทำข้อสอบย่อยท้ายแผนการเรียนรู้	4.37	0.49	มาก
5	นักเรียนสนุกกับเนื้อหาที่ได้เรียน	4.53	0.51	มากที่สุด
6	นักเรียนตั้งใจที่ครูได้ใช้แบบฝึกหลากหลายในการเรียน	4.17	0.38	มาก
7	กิจกรรมการเรียนน่าสนใจ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย	4.33	0.48	มาก
8	นักเรียนชอบเรียนการอ่านจับใจความตามแบบฝึกที่ทำเป็นกลุ่ม	4.27	0.45	มาก
ด้านสื่อการเรียนรู้				
9	นักเรียนกระตือรือร้นที่ได้อ่านเนื้อหาตามแบบฝึกทักษะและระบายสีภาพแผนผังความคิด	4.30	0.47	มาก
10	นักเรียนชอบคำถามที่ครูถามในแต่ละแบบฝึก	4.00	0.45	มาก
11	นักเรียนได้ให้ความร่วมมืออย่างดี และเขียนสรุปใจความสำคัญ	4.27	0.45	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล				
12	นักเรียนตั้งใจที่ทราบคะแนนทันทีหลังจากการทำแบบทดสอบย่อยท้ายแผนการเรียนรู้	4.07	0.58	มาก
13	นักเรียนให้ความร่วมมือกับเพื่อนๆ ที่ได้ทำแบบทดสอบทันทีที่ศึกษาแต่ละเนื้อหา	4.40	0.50	มาก
14	นักเรียนมีความสุขที่ได้ทราบคะแนนความก้าวหน้า	4.37	0.49	มาก
15	นักเรียนสนุกสันทานที่ได้เรียนการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะ	4.43	0.50	มาก
รวม		4.37	0.17	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ

มากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมา คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ($\bar{X} = 4.70$) และเนื้อหาที่ใช้ในการอ่าน ได้ทั้งสาระ และความบันเทิง ($\bar{X} = 4.57$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การรายงานครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน (Pre – Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One Group Pretest Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบ แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test One Sample Group) และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัย และสรุปผลการวิจัย ดังนี้สรุปดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1.1 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.20/82.78

5.2.2 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะมีค่าเท่ากับ 0.6973 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.73

5.3.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.17)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจ สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.20/82.78 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องเพราะ

- 1) ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบ และมีวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามหลักการแนวคิดทฤษฎี รวมทั้ง เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตลอดจนผู้เชี่ยวชาญประเมิน ได้ประเมินเครื่องมือผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข และนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งนักเรียนได้ทำกิจกรรมตามใบงานแบบทดสอบย่อย และแบบทดสอบหลังเรียน ส่งผลให้นักเรียนมี คะแนนความสามารถด้านการอ่านสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเป็นผลเนื่องมาจาก

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิดเป็นกระบวนการ จัดเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เมื่อนักเรียนฝึกอย่างสม่ำเสมอ จะสามารถช่วยให้คิดจำบันทึกเข้าใจเนื้อหาเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ช่วยพัฒนาในด้านการจำ ทำให้เข้าใจเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2557, น. 36) 2) การสร้างแบบฝึกมีการเลือกเนื้อหาที่หลากหลาย อยู่ในความสนใจของนักเรียน มีการจัดลำดับ เนื้อหา และกิจกรรม จากง่ายไปหายาก นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้ จากแบบฝึกด้วยตนเองมีการศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างแบบฝึก มีการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง ทั้งจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนวิชาภาษาไทย มีการทดลองหาประสิทธิภาพแบบฝึกแบบรายบุคคล และแบบกลุ่มย่อย ก่อนที่จะนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำให้แบบฝึกมีความสมบูรณ์ทั้ง เนื้อหา ภาษา และการดำเนินการ ให้ได้แบบฝึกที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการพัฒนาตามลำดับมีการประเมินผลการใช้และปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ตลอดเวลา 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิด ในแบบฝึกแต่ละเล่มเป็นการจัดกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียน ได้นำความคิดหรือข้อเท็จจริงมาเขียน เป็นแผนภาพเพื่อให้จำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นดีกว่าการอ่านตำราหลาย ๆ ครั้ง และบรรยายด้วยคำพูดแต่แผนผังความคิดได้จัดเรื่องราว เป็นเครื่องหมายหรือแผนภาพ จึงทำให้นักเรียนจำเรื่องราวได้อย่างแม่นยำ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับการอ่านจับใจความ เมื่ออ่านแล้วนำมาเขียนแผนผังความคิดจะเป็นการสรุปเนื้อหาที่อ่านให้เป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจน เป็นการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้มากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้ง่ายมองเห็นภาพรวมของเนื้อหาได้เป็นอย่างดี สามารถจับประเด็นได้ครบถ้วนสมบูรณ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชญา วันแวน (2551, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะ

การอ่านจับใจความสำคัญ แบบคิดวิเคราะห์จากบทความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าชุดกิจกรรมฝึกทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์ จากบทความมีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ย 88.15/87.4 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร สุริยวงศ์ (2533, น. 103) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.42 /85.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงวนสิน ญาติสมบูรณ์ (2553, น. 65-93) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำยาก โดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำยาก โดยใช้แผนผังความคิด และแบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.20/83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ

Kinchin, Frans and David (2005, pp. 1-14) ได้ศึกษาการใช้แผนผังความคิดในการจัดคุณภาพการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดของ Novak งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า แผนผังความคิดใช้วัดความรู้ก่อนเรียน ได้อย่างไร และแบบฝึกแผนผังความคิดอย่างง่าย ๆ สามารถส่งเสริมความเข้าใจแก่ผู้เรียน และมีส่วนใดที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ แผนผังความคิดสามารถใช้วัดความรู้ของผู้เรียนได้ และรวดเร็วทำให้ครูทราบได้ว่าส่วนใดของเนื้อหาที่ผู้เรียนเข้าใจ และส่วนใดที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ แผนผังความคิดทำให้การเรียนรู้ชัดเจนขึ้น และทำให้คุณภาพการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และกว้างขวาง

5.2.1 คำนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะมีค่าเท่ากับ 0.6973 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.73 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียน เกิดองค์ความรู้ทักษะชีวิตเกิดความสนุกสนานมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จนเกิดความสำเร็จ และนักเรียนได้นำเสนอชิ้นงาน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นจากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงวนสิน ญาดีสมบูรณ์ (2553, น. 65-93) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่าน และการเขียนคำยาก โดยใช้แผนผังความคิด และแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่าน และการเขียนคำยาก โดยใช้แผนผังความคิด และแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.5748 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 57.48

5.2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้เพราะ 1) การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนเป็นการฝึกฝน และทำซ้ำได้ด้วยตนเอง ทำให้เพิ่มทักษะทางภาษามากขึ้น ประกอบกับแบบฝึกมีความน่าสนใจ ทั้งเนื้อหา และภาพการ์ตูน ที่นำมาประกอบรวมทั้งกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกที่ไม่ยากเกินไปสำหรับเด็กชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) การที่นักเรียนได้ตอบคำถามหลังเขียนแผนผังความคิด เรียบร้อยแล้วจะเป็นการทบทวนย้ำความเข้าใจ ในเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนได้จับประเด็นของเรื่องที่อ่านสมบูรณ์ และครบถ้วนเมื่อนำมาตอบคำถาม จะทำให้

นักเรียนมีความรู้ความจำแม่นยำมากขึ้น 3) การนำเทคนิคการเขียนแผนผังความคิด มาช่วยในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ เรื่องที่อ่านได้ง่าย เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของเนื้อหา เข้าใจเนื้อหาสาระ อย่างเป็นระบบเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ และประเด็นสำคัญของเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการใช้เทคนิคการเขียนแผนผังความคิดของ สิวีย์ มุลคำ และอรทัย มุลคำ (2544, น. 81) ว่าการจดบันทึกด้วยแผนภาพสัญลักษณ์ และสีสันเป็นการช่วยการทำงานของสมอง ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เห็นภาพการสรุปเรื่องที่อ่านภาพสัญลักษณ์และสีสันจะช่วยดึงดูดสายตาและช่วยเพิ่มความจำมากขึ้นจากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาวดี แก่นจันทน์หอม (2550, น. 81) ได้ศึกษา การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผล การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย หลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มที่เรียน โดยการสอนแบบปกติพบว่าผลสัมฤทธิ์ ด้านทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย ในทุกด้านของนักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียน โดยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร สุริยวงศ์ (2553, น. 103) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดแสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความสุขในการเรียนมีความรับผิดชอบและเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ เป็นรูปแบบการสอนอีกเทคนิคหนึ่ง ที่ควรใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนสูงสุด ซึ่งเป็นเทคนิคที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบรู้จักการวางแผน การทำงานอย่างเป็นระบบส่งเสริมคุณธรรมแก่นักเรียนหลายด้าน และมีความกระตือรือร้นความพยายามตั้งใจเรียน และทำแบบทดสอบย่อยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปรีชญา วันแวน (2551, น. 95) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนมี

ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ก่อนการใช้แบบฝึกเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ครูต้องเตรียมความพร้อมเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบทเรียนให้เรียบร้อยก่อน

5.3.1.2 ขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ไม่เข้าใจ ต้องแนะนำหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติม และควรยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

5.3.1.3 การเลือกเนื้อหาที่นำมาจัดกิจกรรม ในแบบฝึกควรเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เนื้อเรื่องไม่ยาวหรือยากจนเกินไป เนื้อหาควรมีความหลากหลาย และเป็นเรื่องที่อยู่กับตัวของนักเรียนและมีความทันสมัย

5.3.1.4 ครูควรกระตุ้นและให้กำลังใจนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีความมั่นใจและกล้าแสดงความคิดเห็น อีกทั้งกล้าเสนอแนวคิดของตนเอง ให้เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มในห้องได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.3.1.5 ครูควรเตรียมอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ให้พร้อม และครบจำนวนนักเรียนทุกคน นักเรียนทุกคน ได้ใช้สื่อด้วยตนเองหรือร่วมกับเพื่อนอย่างทั่วถึง ควรแจ้งผลคะแนนจากการทำกิจกรรมให้นักเรียนทราบทันที เพื่อให้นักเรียนจะได้ทราบผลการทำกิจกรรมของตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนกระตือรือร้น และสนใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดกับกลุ่มเป้าหมายในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบด้านการอ่านของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดกับสื่อหรือวิธีการสอนอื่น ๆ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมวิชาการ. (2549). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กึ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์. (2550). *รูบริคส์การให้คะแนน*. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ.
- ชวลิต ชุกคณา. (2553). *การวิจัยหลักสูตรและการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวนทอง วัชรอาสน์. (2542). *การพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพนินิตวิทยา โดยใช้นิทานท้องถิ่น อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูชีพ พุทธิประเสริฐ. (2540). *วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. เชียงราย. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ณศรา โนมรุ่ง. (2552). *ผลการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐานกับการจัดกิจกรรมตามปกติ*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.หลักสูตรและการสอน : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2550). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอม ยนต์ชัย. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1* วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ถวัลย์ มาสจรัส. (2550). *การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ธารอักษร.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). *พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทศนา แจมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน*. องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แน่นน้อย พงษ์สามารถ. (2549). *จิตวิทยาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ : เอส เอ็ม เอ็ม.
- บันลือ พลกษะวัน. (2531). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ. (2545). *กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 (4-6)*. กรุงเทพฯ ฯ
: ประสานมิตร.
- ประภาพรรณ เสี่ยงวงศ์. (2550). *การพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ ฯ
: อีเคบู๊ค.
- ประภาวดี แก่นจันทน์หอม. (2550). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ปรัชญา วันแ้วน. (2551). *การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์
จากบทความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2547). *สาระตะจิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5 มหาสารคาม : โครงการตำรา
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). *การหาค่าดัชนีประสิทธิผล*. มหาสารคาม. ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธานี. (2545ก). “ดัชนีประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล”.
วารสารการวัดผลการศึกษา. 8(6) : 31-51 ; กรกฎาคม.
- ฟองจันทร์ สุขยิ่ง. (2551). *หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทยหลักภาษาและการใช้ภาษา ม.1*.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

- รัตนารุ่นประพันธ์. (2547). *การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคนครนายก. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น. งานสารสนเทศงานทะเบียน และวัดผล พ.ศ. 2558.*
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2549). *การเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอลทีเพรส.*
- จิตรา อายุเย็น. (2558). *การพัฒนาผลการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดประกอบการแจก ลูกสะกดคาเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านการเขียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506711 สัมมนาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). *นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). *การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design. พิมพ์ครั้งที่ 4. มหาสารคาม : กากะเขี่ยสำนักพิมพ์.*
- แวมยุรา เหมือนนิล. (2541). *การอ่านจับใจความ. (พิมพ์ ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น*
- ศศิธร สุริยวงศ์. (2555). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคมปีที่ 8 ฉบับที่ 1 ปีการศึกษา 2555 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุรวาท ทองบุ. (2550). *การวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.*
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.*
- สงวนสิน ญาดีสมบุญ. (2553). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนคำยากโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- สมจิต วิเศษสมบัติ. (2554). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.*

- สินธุ์ชัย ทิพกุล. (2553). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนสะกดคำโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *เทคนิควิจัยด้านการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- สุวิทย์ มูลคำ. (2548). *กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาคพิมพ์.*
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2549). *การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.*
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). *เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.*
- อรรถเดช ทองกอง. (2551). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการอ่านและการเขียน คำควบกล้ำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านบ่อใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- อัมราภรณ์ จันทร์วิเศษ. (2556). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่าน จับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ประกอบแบบฝึกทักษะ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- อารี สันทนต์. (2542). *พหุปัญญาในห้องเรียน : วิธีการสอนเพื่อพัฒนาปัญญาหลายด้าน. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.*
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). *หลักการสอน. ฉบับปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.*
- Barnard, C. L. (1968). *The functions of executive. Cambridge : Harvard University Press.*
- Buschick, Mary E. and others. (2010). *Increasing Reading Motivation in Elementary and Middle School Students through the Use of Multiple Intelligences. 2007. <http://www.eric.ed.gov/ERIC> April 29.*
- Caine, R. N., and Caine, G. (1990, October). *Understanding a brain-based approach to learning and teaching . Educational Leadership, 48(2), 66- 70.*
- Kinchin, Ian M., A.A.M. Frans De-Leij and David B. Hay. (2005). *The Evolution of a Collaborative Concept Mapping Activity for Undergraduate Microbiology.*
- Lowery, Eleanor Blodwyn. (1987). *“The Effects of Four Drills and Practice Time Units on the Decoding Performances of Student with Specific Learning Disabilities.” Dissertation Abstracts International 39,02 : 817–A.*

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กระจายกับเต่า

2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวลักขณา โททอง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 1.1.3.1 สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้นเข้าใจวงคำศัพท์กว้างขวางขึ้นสามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น

มาตรฐาน ท 4.1.3.3 สามารถใช้ภาษาแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาและกิริยาท่าทางที่สุภาพใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคลคิดไตร่ตรองและลำดับความคิดก่อนพูดและเขียน

2. สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญจากการอ่านมีความจำเป็นและสำคัญบทอ่านทั่วไปจะประกอบด้วยย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญประโยคประกอบและประโยคประกอบย่อยเป็นส่วนขยายเพื่อให้เนื้อเรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนอ่านข้อความจากนิทานแล้วสามารถจับใจความสำคัญได้อย่างถูกต้องโดยใช้ภาษาและถ้อยคำที่สละสลวย

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 ด้านความรู้

4.1.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

4.1.2 บอกความหมายของคำศัพท์ยากได้

4.2 ด้านทักษะกระบวนการ

4.2.1 นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์องค์ประกอบของนิทานได้

4.2.2 นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแบบฝึกทักษะที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

4.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.3.1 นักเรียนมีความตั้งใจเรียนและความรับผิดชอบ

4.3.2 นักเรียนมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา

5. สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

6.1 ความสามารถในการคิด

6.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

7. ชิ้นงาน / ภาระงาน

7.1 แบบทดสอบย่อยก่อนเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า

7.2 แบบฝึกทักษะที่ 1.1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า

7.3 กิจกรรมแผนที่ความคิด โดยสรุปจากแบบฝึกทักษะที่ 1.1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า

8. กระบวนการเรียนรู้ / เทคนิควิธีการ

8.1 กระบวนการฝึกทักษะปฏิบัติ

8.2 กระบวนการแก้ปัญหา

8.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

9.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

9.1.2 นักเรียนและครูทักทายกันและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

9.1.3 สนทนาซักถามเกี่ยวกับนิทานต่างๆว่านักเรียนรู้จักและเคยได้ฟังหรืออ่านมาว่า

นักเรียนรู้จักนิทานเรื่องใดบ้าง

9.2 ขั้นสอน

9.2.1 นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยก่อนเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่องกระต่ายจำนวน 10 ข้อเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของตนเองก่อนเข้าสู่บทเรียน

9.2.2 อธิบายวิธีการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ OK 4 R ที่มีทั้งหมด 6 ขั้นตอนคือ อ่านอย่างคร่าวๆ (Overview) หาใจความสำคัญแล้วตั้งคำถาม (Key Idea) อ่านเพื่อตอบคำถาม (Read) การระลึกว่าสิ่งที่อ่านไปแล้วจำได้มากน้อยเพียงไร (Recall) การสะท้อนความคิดหรือขยายความคิดจากเดิม (Reflect) และการทบทวนเรื่องที่อ่านใหม่ (Review)

9.2.3 นักเรียนศึกษาแบบฝึกทักษะที่ 1.1 เรื่องความรู้เกี่ยวกับนิทานเพื่อให้เข้าใจในความหมายลักษณะและส่วนประกอบของนิทาน

9.2.4 นักเรียนออกมารับแบบฝึกทักษะที่ 1.1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง กระต่ายกับเต่า

9.2.5 นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ได้รับเมื่อเสร็จแล้วนักเรียนช่วยกันเฉลยภายในห้อง

9.3 ชั้นสรุป

9.3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้วิธีการสรุปใจความสำคัญของข้อความนักเรียนต้องจับประเด็นให้ได้ว่าใครทำอะไรที่ไหนอย่างไรเมื่อไหร่

10. สื่อการเรียนการสอน

10.1 แบบทดสอบย่อยก่อนเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า

10.2 นิทานเรื่อง กระต่ายกับเต่า

10.3 แบบฝึกทักษะที่ 1.1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า

10.4 กิจกรรมแผนที่ความคิด โดยสรุปจากแบบฝึกทักษะที่ 1.1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า

11. การวัดผลและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. ด้านความรู้	1. แบบทดสอบย่อยวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน 2. ตรวจแบบฝึกที่ 1.1	1. แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบย่อยวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน 2. แบบบันทึกผลการตรวจใบงาน	1. ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
2. ด้านทักษะ	1. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน	1. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงาน	2. ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ด้านพฤติกรรม	1. สังเกตพฤติกรรมการเรียน	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน	3. ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจาก

คำชี้แจง กิจกรรมที่ 1: ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “กระต่ายกับเต่า” แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

กระต่ายตัวหนึ่งหลงตัวเอง ชอบคุยโอ้อวดว่าวิ่งเร็วกว่าใคร ๆ เมื่อพบเต่าตัวมด็ยมา ก็หัวเราะเยาะ " น้ เจ้าเต่า! มัวแต่คลานรุ่มง่ามอยู่อย่างนี้ เมื่อไรจะไปถึงสักที ต่อให้เจ้าวิ่งไปก่อน ครึ่งวัน ข้าเดินตามไปที่หลังก็ยังทันเลย " เต่านี้ก็นึกเองไม่พอใจจึงทำกระต่ายวิ่งแข่ง กระต่าย ก็หัวเราะจนตัวอ " ฮ่า ฮ่า! หน้อยแน่ บ้างจามาทำนักวิ่งอย่างข้ารี " ทั้งสองประลองฝีเท้ากัน โดยมีหมาจิ้งจอกเป็นกรรมการตัดสิน

เมื่อการแข่งขันเริ่มขึ้น กระต่ายก็ออกวิ่งฉิวนำหน้าไปไกลพอมาถึงครึ่งทาง กระต่าย เหลียวหลังมองหาเจ้าเต่าคู่แข่งแต่ไม่พบแม้เงาก็ชะงัดใจ

" แวะจับสักหน่อยดีกว่า ถึงยังงี้ก็ชนะอยู่แล้ว " กระต่ายจึงหยุดพักเอนกายไต้ต้นไม้ใหญ่ จนเพลอหลับไปเสียนานในขณะที่เจ้าเต่ายังคงมุ่งหน้าเดินต่อไปโดยไม่หยุดพัก

เมื่อกระต่ายตื่นขึ้นมาก็ตกใจที่เวลาผ่านล่วงเลยไปมากแล้วรีบกระโดดผลุง ตะลี้ตาลาน ออกวิ่ง แต่สายไปเสียแล้วเพราะเจ้าเต่าได้ไปถึงเส้นชัยเป็นผู้ชนะอยู่ก่อนแล้ว

1. นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงใคร

2. ถ้านักเรียนเป็นกระต่าย หลังจากที่แข่งขันเสร็จแล้ว นักเรียนคิดว่าจะทำอย่างไร

3. นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรกับนิทานเรื่องนี้

4. ให้นักเรียนสรุปย่อใจความสำคัญของนิทานเรื่อง “กระต่ายกับเต่า”

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง

กิจกรรมที่ 2 : ให้นักเรียนบันทึกคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจความหมายที่พบจากเรื่องทีอ่าน
พร้อมบอกความหมายโดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียน

- 1.....หมายถึง.....
- 2.....หมายถึง.....
- 3.....หมายถึง.....
- 4.....หมายถึง.....
- 5.....หมายถึง.....
- 6..... หมายถึง.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

การเขียนแผนที่ความคิด (Mind Mapping)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด โดยสรุปจากนิทานเรื่อง “กระต่ายกับเต่า”

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากนิทาน

1. **ตอบ** กระต่ายกับเต่า
2. **ตอบ** เข้าไปแสดงความยินดีกับเต่า
3. **ตอบ** ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น
4. **ตอบ** อยู่ในคุณพินิจของครู

แบบทดสอบย่อย
เรื่องกระต่ายกับเต่า

คำชี้แจง: แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก (จำนวน 10 ข้อ)

โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (×) ลงในกระดาษคำตอบ

<p>1. นิทานเรื่องนี้ใครเป็นผู้ทำชิงในการแข่งขัน</p> <p>ก. เต่า ข. กระต่าย</p> <p>ค. สิงโต ง. สุนัขจิ้งจอก</p> <p>2. ใครได้รับชัยชนะในการแข่งขันวิ่ง</p> <p>ก. สุนัขจิ้งจอก ข. กระต่าย</p> <p>ค. เต่า ง. สิงโต</p> <p>3. ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น หมายความว่าอย่างไร</p> <p>ก. ความพยายามคือความสำเร็จ</p> <p>ข. ความสำเร็จคือความพยายาม</p> <p>ค. เมื่อตั้งใจทำ ย่อมสำเร็จ</p> <p>ง. ความสำเร็จจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มีความพยายาม</p> <p>4. คำว่า “อดทน” หมายความว่าอย่างไร</p> <p>ก. อดทนทำสิ่งต่าง ๆ จนกว่าจะประสบความสำเร็จ</p> <p>ข. การไม่เล่นเกม เป็นการอดทน</p> <p>ค. อดกลั้นต่อความยากลำบาก</p> <p>ง. ทนทำการบ้านให้เสร็จ หน้าที่ไม่ยอมทำ</p> <p>5. ถ้านักเรียนเรียนหนังสือไม่เก่ง ทำการบ้านไม่ทันเพื่อนนักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. ให้เพื่อนทำการบ้านให้ ได้มีงานส่งครู</p> <p>ข. มาโรงเรียนแต่เช้า แล้วรีบลอกการบ้านเพื่อนให้เสร็จก่อนเข้าแถว</p> <p>ค. พยายามฝึกฝนทำเอง ไม่เข้าใจก็ถามครูหรือเพื่อน</p> <p>ง. ยอมรับว่าไม่มีความสามารถ ขอให้ครูให้การบ้าน</p>	<p>6. ในห้องนักเรียน มีนักเรียนที่ยากจน นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. ไม่คบ เพราะกลัวเพื่อนขโมยเงิน</p> <p>ข. คบ เพราะเพื่อนเรียนเก่งและใจดีไม่เห็นแก่ตัวและลอกการบ้าน</p> <p>ค. ไม่คบ เพราะอายุที่มีเพื่อนจน</p> <p>ง. คบ เพราะเพื่อนเป็นคนดีไม่เห็นแก่ตัว</p> <p>7. หลังจากแข่งเสร็จแล้วถ้านักเรียนเป็นกระต่าย นักเรียนคิดว่าจะทำอย่างไร</p> <p>ก. เข้าไปแสดงความยินดีกับเต่า</p> <p>ข. หลบหน้าไปเพราะอายุที่เต่าชนะ</p> <p>ค. ไปต่อว่าเต่าที่ไม่ยอมปลุก</p> <p>ง. จะไม่ยอมแพ้เต่าและทำเต่าแข่งอีกรอบ</p> <p>8. ถ้านักเรียนเป็นกระต่ายจะรับคำท้าเต่าแข่งวิ่งหรือไม่</p> <p>ก. รับ เพราะใครๆ จะได้รู้ว่ากระต่ายวิ่งเร็วที่สุด</p> <p>ข. ไม่ เพราะถึงยังไง เต่าก็ไม่มีความชนะกระต่าย</p> <p>ค. ไม่ เพราะกลัวเต่าวิ่งชนะ</p> <p>ง. ท้า เพราะจะได้คอยเยาะเย้ยเต่า เมื่อเต่าวิ่งแพ้</p> <p>10. ถ้าเปลี่ยนระยะทางที่แข่งขันเป็นว่ายน้ำในทะเล นักเรียนคิดว่าใครจะชนะ</p> <p>ก. กระต่าย เพราะกระต่ายขายาวกว่าเต่า</p> <p>ข. เต่า เพราะเต่ามีความอดทน</p> <p>ค. เต่า เพราะกระต่ายว่ายน้ำไม่เป็น</p> <p>ง. กระต่าย เพราะนอนหลับในทะเลไม่ได้</p>
---	---

<p>9. นักเรียนคิดว่าสุภายิตข้อไหนที่ควรใช้กับเรื่องนี้ได้ นอกจาก “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น”</p> <p>ก. ซ้ำๆ ได้พลังสมอง</p> <p>ข. ความประมาท นำมาซึ่งความพ่ายแพ้</p> <p>ค. นอนสักนิด พักสักหน่อย หายเหนื่อยจะมาเยือน</p> <p>ง. หัวเราะทีหลังดีกว่า</p>	
---	--

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เฉลยแบบทดสอบย่อยการอ่านจับใจความ เรื่อง กระต่าย

ข้อ 1	ก.
ข้อ 2	ค.
ข้อ 3	ง.
ข้อ 4	ก.
ข้อ 5	ค.
ข้อ 6	ง.
ข้อ 7	ก.
ข้อ 8	ข.
ข้อ 9	ข.
ข้อ 10	ค.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 4 ข้อ โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (×) ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ
 - ก. อ่านเพื่อความรู้
 - ข. อ่านเพื่อความบันเทิง
 - ค. อ่านเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง
 - ง. อ่านเพื่อค้นหาแนวทางในการดำเนินชีวิต
2. โดยทั่วไปประโยคใจความสำคัญจะอยู่ส่วนใดของย่อหน้า
 - ก. ต้นย่อหน้า
 - ข. กลางย่อหน้า
 - ค. ส่วนท้ายย่อหน้า
 - ง. ต้นหรือท้ายย่อหน้า
3. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. ใจความสำคัญ คือ ใจความรอง และส่วนที่ขยายความ
 - ข. การอ่านจับใจความสำคัญให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว เพียงแค่ดูส่วนประกอบของหนังสือหรือเรื่องทีอ่านก็พอ
 - ค. การจับใจความสำคัญ คือ การค้นหาความคิดสำคัญของข้อความหรือเรื่องทีอ่านเป็นใจความสำคัญและเด่นทีสุดในย่อหน้า
 - ง. ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าจะอยู่เฉพาะต้นย่อหน้าเท่านั้น
4. การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องปฏิบัติอย่างไร
 - ก. แยกเรื่องออกเป็นตอน ๆ
 - ข. อ่านให้รวดเร็วสม่ำเสมอ
 - ค. แยกใจความสำคัญจากส่วนขยายใจความสำคัญ
 - ง. แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูลประกอบ

5. การอ่านจับใจความและเข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับคุณสมบัติสำคัญข้อใด
- รู้ศัพท์มาก
 - มีสมาธิในการอ่าน
 - มีความมุ่งหมายใคร่รู้เรื่อง
 - อ่านในใจโดยไม่ต้องเคลื่อนไหวริมฝีปาก
6. ข้อใด *ไม่ใช่* พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าผู้อ่านมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ
- แอนกินยาตามคำแนะนำที่ติดไว้ข้างขวดยา
 - น้อยอ่านนิทานให้นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ฟัง
 - ลูกเสือหมู่สิงโตปฏิบัติตามคำแนะนำการเดินทางไกลจนพบจุดมุ่งหมายก่อนลูกเสือหมู่อื่น
 - พลอยอ่านนิทานธรรมะแล้วนำข้อคิดที่ได้ไปสอนน้อง ๆ ที่หน้าเสาธง
7. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความสำคัญ
- อ่านผ่านๆของการอ่านจับใจความ
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อความเข้าใจ
 - อ่านซ้ำตอนที่ไม่มีเข้าใจ
 - เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง
8. ข้อใดเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความสำคัญ
- อ่านผ่านๆของการอ่านจับใจความ
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อความเข้าใจ
 - เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง
 - อ่านซ้ำตอนที่ไม่มีเข้าใจ

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 9-10

ฝูงชนกำเนิดคล้าย	คลึงกัน
ใหญ่ย่อมเพศผิวพรรณ	แพกบ้าง
ความรู้้อาจเรียนทัน	กันหมด
เว้นแต่ชั่ววดีกระด้าง	ห่อนแก่ฤๅไหว
	(โคลงโลกนิติ)

9. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้อยู่ในตอนใด
- เว้นแต่ชั่วดีกระด้าง ห่อนแก่ฤาไหว
 - ใหญ่ย่อมเพศผิวพรรณ แผลกบ้าง
 - ความรู้้อจเรียนทัน กันหมด
 - ฝูงชนกำเนิดคล้าย คลึงกัน
10. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีน้ำเสียงอย่างไร
- เศร้าโศกสลดใจ
 - แนะนำสั่งสอน
 - รักและห่วงใย
 - ตำหนิติเตียน
11. ประโยคในข้อใดมีความหมายตรง
- เมื่อเสร็จจากการทำธุรกิจส่วนตัวแล้วก็ออกเดินทางต่อไป
 - เมื่อไปได้สักครูเขาจอดรถข้างทางเพื่อลงไปยิงกระต่าย
 - ในโอกาสเดียวกันนั้นเธอก็ลงจากรถไปเก็บดอกไม้ด้วย
 - เขาและเธอไปเที่ยวต่างจังหวัดโดยขับรถไปเอง
12. นิทานชาดกจัดเป็นนิทานประเภทใด
- นิทานนานาชาติ
 - นิทานประจำถิ่น
 - นิทานคติธรรม
 - นิทานอีสป
13. ข้อใดมีความหมายโดยนัย
- ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเค็ดรื้อกันไปหมดทั้งตัวเองและผู้ปกครองที่ต้องลงนามมา
 - ทำผิดระเบียบโรงเรียนตามเคยเดี๋ยวฝ่ายปกครองจะเชิญไปพบ
 - เธอแต่งตัวสวยมากเลยนะนางเอกจิวยังแพ้อะเธอเลย
 - ห้ามไม่ให้แต่งหน้ามาโรงเรียน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 14-15

“ในช่วงหน้าแล้งกระเจียวใช้ชีวิตอย่างเร่ร่อน โดย
ซ่อนตัวอยู่ใต้ผืนดิน เมื่อฝนแรกมาถึง มันจึงค่อย ๆ
ชูก้านดอกออกมาอวดสีสวยสดบนผืนดิน เมื่อเข้าสู่
ฤดูฝนจริงๆ ไบสีเจียวก็จะงอกขึ้นมา จนถึงหน้าแล้ง
ไบเจียว ๆ ก็เหี่ยวแห้งไป ถึงคราวที่กระเจียวพัก
ซ่อนตัวอยู่ใต้ดิน อีกครั้ง”

14. ข้อใดคือประโยชน์ใจความรองของข้อความนี้

- เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนจริงๆ ไบสีเจียวก็จะงอกขึ้นมา
- ในช่วงหน้าแล้งกระเจียวใช้ชีวิตอย่างเร่ร่อนโดยซ่อนตัวอยู่ใต้ผืนดิน
- ไบเจียว ๆ ก็เหี่ยวแห้งไป ถึงคราวที่กระเจียวพักซ่อนตัวอยู่ใต้ดินอีกครั้ง
- เมื่อฝนแรกมาถึง มันจึงค่อย ๆ ชูก้านดอกออกมาอวดสีสวยสดบนผืนดิน

15. ข้อใดคือประโยชน์ใจความสำคัญของข้อความนี้

- เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนจริงๆ ไบสีเจียวก็จะงอกขึ้นมา
- ในช่วงหน้าแล้งกระเจียวใช้ชีวิตอย่างเร่ร่อนโดยซ่อนตัวอยู่ใต้ผืนดิน
- ไบเจียว ๆ ก็เหี่ยวแห้งไป ถึงคราวที่กระเจียวพักซ่อนตัวอยู่ใต้ดินอีกครั้ง
- เมื่อฝนแรกมาถึง มันจึงค่อย ๆ ชูก้านดอกออกมาอวดสีสวยสดบนผืนดิน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 16-18

“ชีวิตมีค่าเกินกว่าที่จะปล่อยให้ไปตามยถากรรมหรือล่องลอยไปตามกระแสสังคม
เอาแต่ทำมาหากิน ไขว่คว้าหายศ ทรัพย์ และแสวงหาความสุข จนลืมไปว่าทั้งหมดนี้
เป็นของชั่วคราวชั่วคราวเท่านั้น แม้จะรู้ด้วยเหตุผลว่าทุกคนจะต้องตาย แต่ผู้คนกลับ
จมอยู่กับความลุ่มหลง เพลิดเพลินกับความสุขเฉพาะหน้าหรือฝัน เอาเองว่าทุกอย่าง
ที่เรามีนั้นจะเป็นของเราไปชั่วฟ้า ดินสลาย กว่าจะตื่นจากฝันก็มักสายไปแล้ว”

16. ข้อความนี้ตีความได้อย่างไร
- ทำให้ใช้ชีวิตอย่างคนที่มีสติไม่ลุ่มหลงอยู่กับความสุขเฉพาะหน้า
 - ต้องใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นจริง
 - อย่าปล่อยชีวิตไปตามยถากรรม
 - อย่ายึดติดกับสิ่งที่มี
17. ข้อใดคือประโยชน์ใจความสำคัญของข้อความนี้
- แม้จะรู้ด้วยเหตุผลว่าทุกคนจะต้องตาย แต่ผู้คนกลับจมอยู่กับความลุ่มหลง
 - ฝันเอาเองว่าทุกอย่างที่เรามีนั่นจะเป็นของเราไป ชั่วฟ้าดินสลาย กว่าจะตื่นจากฝันก็มักสายไปแล้ว
 - เอาแต่ทำมาหากิน ไขว่คว้าหายศ ทรัพย์ และแสวงหาความสุข
 - ชีวิตมีค่าเกินกว่าที่จะปล่อยไปตามยถากรรม
18. ผู้เขียนข้อความนี้มีน้ำเสียงอย่างไร
- เศร้าโศกสลดใจ
 - แนะนำสั่งสอน
 - รักและห่วงใย
 - ตำหนิติเตียน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 19

ข้าพเจ้าเห็นว่าคนไทยไม่เริ่มต้นตัวเสียแต่บัดนี้ในระยะ 5-10 ปี ข้างหน้าแล้ว การค้าทุกระดับของคนไทยก็ต้องตกอยู่ในมือของญี่ปุ่นแทบทั้งสิ้น ในขณะที่นี้คนไทยที่ จะทราบว่าเงินบาทที่ประชาชนไทยทุกคนนำมาได้ ได้จ่ายให้ญี่ปุ่นเป็นจำนวน 5% ของรายได้

19. ข้อความข้างต้นกล่าวถึงเรื่องใด
- การค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น
 - การจ่ายเงินของคนไทย
 - เศรษฐกิจของไทยในภายหน้า
 - รายจ่ายกับรายได้ของคนไทย

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 20- 21

เมื่อเราสอบตกเราย่อมเสียใจ บางคนเกิดความรู้สึกว่า ชีวิตนี้ไร้ค่าการสอบตกเป็นความอับอายที่จะติดตัวไปจนตลอดชีวิต มองหน้าใครไม่ได้อีกแล้ว นั้นเป็นคนโง่คนไร้ความสามารถ ความรู้สึกเช่นนี้ไม่มีประโยชน์อะไร นอกจากจะทำให้เราจมอยู่ในความทุกข์และไม่มีวันแก้ตัวได้ตลอดชีวิต บางคนอาจคิดว่าเลิกรู้สึกเช่นนี้ไม่ได้แต่นั่นเป็นเพราะไม่พยายามเลิกความเป็นคนจิตใจไม่เข้มแข็งของตนเองต่างหากที่ทำลายตนเองหาใช่การสอบตกไม่ การสอบตกเป็นเพียงเหตุเล็กน้อยแต่เรากลับทำลายตนเองเสียราวกับเป็นมหันตทุกข์

20. สาระสำคัญของบทความนี้คือข้อใด

- ก. เราจะไม่สามารถทำอะไรให้ดีขึ้นได้ ถ้าเราจมอยู่ในความทุกข์
- ข. เขาสอบตกไม่ใช่สาเหตุที่ทำลายชีวิตของเรา
- ค. ความรู้สึกผิดหวังและเสียใจทำให้เกิดทุกข์
- ง. จิตใจที่ไม่เข้มแข็งทำให้ชีวิตล้มเหลว

21. ใจความสำคัญของบทความนี้ปรากฏอยู่ส่วนใด

- ก. อยู่ต้นและท้ายย่อหน้า
- ข. อยู่กลางย่อหน้า
- ค. อยู่ท้ายย่อหน้า
- ง. อยู่ต้นย่อหน้า

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 22

สตรีมีสองมือ	มันยึดถือในแก่นสาร
เกลียวเอ็นจกเป็นงาน	มิใช่ร้านหลงแพรพรรณ

22. สาระสำคัญของคำประพันธ์นี้ตรงกับข้อใด

- ก. ผู้หญิงมิได้เกิดมาเพื่อแต่งตัวเท่านั้น
- ข. ผู้หญิงมีความสามารถในการทำงานเช่นกัน
- ค. ผู้หญิงมีจุดยืนเป็นของตนเอง
- ง. ผู้หญิงมีสิทธิ์เท่าเทียมกับผู้ชาย

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 23

ภพนี้มีใช้หล้า หงส์ทองเดียวเลย
 กาก็เจ้าของครอง ร่วมด้วย

23. สาระสำคัญของคำประพันธ์นี้ตรงกับข้อใด

- ก. การแบ่งชั้นวรรณะ
- ข. อิศรภาพของชนชั้นต่ำ
- ค. ความภาคภูมิใจของชนชั้นสูง
- ง. ความเท่าเทียมกันของคนในสังคม

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 24 - 25

สงครามอ่าวเปอร์เซียยุติแล้ว ซัดคัมสร้างเซอร์ไพรส์ส่งถอนทหารทั้งหมดออกจากคูเวตอย่างไม่
 มีเงื่อนไขแต่ยังปากแข็งอ้างว่าประสพชัยชนะตามเป้าหมาย พันธมิตรสุดคือด้านใดก็บจะเอา
 สอก ยันจะทิ้งระเบิดต่อไปหากข้าศึกไม่ยอมทิ้งอาวุธทั้งหมด

24. ใจความสำคัญของข้อความข้างต้นคือ

- ก. สงครามอ่าวเปอร์เซียยุติแล้ว
- ข. แต่ยังปากแข็งอ้างว่าประสพชัยชนะตามเป้าหมาย
- ค. ซัดคัมสร้างเซอร์ไพรส์ส่งถอนทหารทั้งหมดออกจากคูเวตอย่างไม่มีเงื่อนไข
- ง. พันธมิตรสุดคือด้านใดก็บจะเอาสอก ยันจะทิ้งระเบิดต่อไปหากข้าศึกไม่ยอมทิ้งอาวุธทั้งหมด

25. ใจความสำคัญของข้อความนี้ปรากฏอยู่ส่วนใด

- ก. อยู่ต้นย่อหน้า
- ข. อยู่กลางย่อหน้า
- ค. อยู่ท้ายย่อหน้า
- ง. อยู่ต้นและท้ายย่อหน้า

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 26

ความไม่พอใจจนเป็นคนเจ็บญ พอแล้วเป็นเศรษฐีมหาศาล
 จนทั้งนอกและในไม่ได้การ จงคิดอ่านแก้จนเป็นคนมี

26. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของข้อความข้างต้น

- ก. ต้องรู้จักหาวิธีแก้จน
- ข. ไม่มีใครปรารถนาความจน
- ค. จะไม่จนถ้าเป็นคนรู้จักพอ
- ง. จนทรัพย์แล้วอย่าจนความคิด

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 27

แม้จะมีคำกล่าวว่สิ่งทีแน่นอนคือความไม่แน่นอนก็ยังมีส่วนหนึ่งทีแน่นอนนั่นคือ ความตาย ความตาย เป็นสิ่งทีทุกคนไม่ปรารถนาแต่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ถึงกระนั้นเวลาของความตายก็สามารถยืดออกไปได้ เลือดของท่านทุกคนไม่ว่าบุรุษ สตรี ยาก ดี มี จน มีค่าเท่าเทียมกัน เหล่าทหารหาญ ยังสละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลีแล้วท่านละความเจ็บปวดแค่ปลายเข็มแทง ท่านจะแลกกับชีวิตเพื่อนมนุษย์ไม่ได้เชียวหรือ

27. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือข้อใด

- ก. เหล่าทหารหาญ ยังสละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลีแล้วท่านละความเจ็บปวดแค่ปลายเข็มแทงท่านจะแลกกับชีวิตเพื่อนมนุษย์ไม่ได้เชียวหรือ
- ข. แม้จะมีคำกล่าวว่สิ่งทีแน่นอนคือความไม่แน่นอนก็ยังมีส่วนหนึ่งทีแน่นอนนั่น คือ ความตาย
- ค. ความตายเป็นสิ่งทีทุกคนไม่ปรารถนาแต่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ถึงกระนั้นเวลาของความตายก็สามารถยืดออกไปได้
- ง. เลือดของท่านทุกคนไม่ว่าบุรุษ สตรี ยาก ดี มี จน มีค่าเท่าเทียมกัน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 28

สาวเสิร์ฟกาแฟในสำนักงานเงินเดือน 1,800 บาท เดินเข้าซูเปอร์มาร์เก็ต หยิบฝ้าอนามัยยี่ห้อพรีเมย์ สินค้าระดับเอ ราคาชิ้นละ 3 บาท ในขณะที่นักบริหารสาวเลือกซื้อฝ้าอนามัยระดับ บี ราคาสมเหตุสมผล สาวเสิร์ฟกาแฟรู้สึกว่ตนมีฐานะดี เมื่อมีโอกาสใช้สินค้าชั้นสูงแบบนี้ จะซื้อชุดสวยของใหญ่บูติกก็ไม่ว่าวขอใช้ฝ้าอนามัยไฮเทคสุดยอดของญี่ปุ่นก็แล้วกันเพราะไม่สะเทือนดวงคำในกระเป๋

28. สาระสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด

- ก. คนมีมากใช้น้อย คนมีน้อยใช้มาก
- ข. คนรวยมีรสนิยมต่ำ คนจนมีรสนิยมสูง
- ค. คนรวยรู้จักประมาณตน คนจนมักลืมตน
- ง. คนมั่งมีมักไม่แสดงตน คนไม่มั่งมีมักพยายามยกตน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 29–30

มีความรู้เกี่ยวกับตัวกลัวอะไร

ชีวิตไม่ปลอดภัยได้ดี

(สุนทรภู่)

29. ข้อความนี้เน้นความสำคัญเรื่องใด

- ก. ชีวิต ค. ความดี
- ข. ความรู้ ง. การดำเนินชีวิต

30. เมื่ออ่านข้อความนี้แล้วควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. ขี้เกียจ ค. ขยันเรียน
- ข. อดทน ง. อดกลั้น

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ 1	ค.	ข้อ 11	ง.	ข้อ 21	ก
ข้อ 2	ก.	ข้อ 12	ค.	ข้อ 22	ง
ข้อ 3	ง.	ข้อ 13	ค.	ข้อ 23	ก
ข้อ 4	ก.	ข้อ 14	ข.	ข้อ 24	ก
ข้อ 5	ก.	ข้อ 15	ง.	ข้อ 25	ก
ข้อ 6	ข	ข้อ 16	ก.	ข้อ 26	ค
ข้อ 7	ค	ข้อ 17	ก.	ข้อ 27	ง
ข้อ 8	ง	ข้อ 18	ค.	ข้อ 28	ง
ข้อ 9	ก.	ข้อ 19	ค	ข้อ 29	ข
ข้อ 10	ข.	ข้อ 20	ข	ข้อ 30	ค

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1

คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. สาระสำคัญ			
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	4.80	0.45	มาก
1.3 มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
1.4 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.60	0.55	มาก
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.60	0.55	มาก
2.2 ข้อความชัดเจน เข้าใจง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. สาระการเรียนรู้			
3.1 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4 น่าสนใจและนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้			
4.1 ได้รับความสนใจ	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มาก
4.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4.80	0.45	มาก
4.5 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.60	0.55	มากที่สุด
4.6 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.40	0.55	มากที่สุด
4.7 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
5. ด้านสื่อ / แหล่งการเรียนการสอน			
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
5.3 ได้รับความสนใจผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
5.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด
5.6 เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้เรียน	4.80	0.45	มาก
6. ด้านการวัดและประเมินผล			
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
6.3 ส่งเสริมการวัด พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	5.00	0.00	มากที่สุด
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	4.80	0.45	มากที่สุด
6.5 ใช้เครื่องมือวัดได้อย่างเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
6.6 ประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง	5.00	0.00	มาก
รวม	4.77	0.72	มากที่สุด

ตาราง ข.2

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. สาระสำคัญ			
1.1 ความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 ภาษาที่ใช้ชัดเจนเข้าใจง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา			
2.1 มีความยากง่ายเหมาะสมกับการเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 ให้ความรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 เนื้อหาช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
3.1 กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเร้าความสนใจของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้การสอนสอดคล้องกับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนภายในกลุ่ม	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ด้านรูปแบบ			
4.1 การออกแบบรูปแบบมีความน่าสนใจสวยงาม	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 ความเหมาะสมของรูปภาพ	4.80	0.45	มากที่สุด
5. ด้านการใช้ภาษา			
5.1 เนื้อหามีความถูกต้องชัดเจนเข้าใจง่าย	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 ตัวอักษรชัดเจนอ่านง่ายสื่อความหมายได้ถูกต้อง	4.80	0.45	มากที่สุด
5.3 คำและภาษาที่ใช้เหมาะกับวัยผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ด้านการประเมินผล			
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
6.2 การวัดผลประเมินสอดคล้องกับเนื้อหา	4.40	0.55	มาก
6.3 แบบฝึกทักษะมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน	4.80	0.45	มากที่สุด
6.4 ผู้เรียนและครูมีส่วนร่วมในการประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.76	0.10	มากที่สุด

ตารางที่ ข.3

ประสิทธิภาพของการจัดการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

ที่	แบบฝึก ทักษะที่	แบบฝึก ทักษะที่	แบบฝึก ทักษะที่	แบบฝึก ทักษะที่	แบบฝึก ทักษะที่	รวม	หลังเรียน
	1	2	3	4	5	คะแนน	คะแนน
1	9	9	8	9	8	43	26
2	8	9	9	8	8	42	24
3	9	8	9	8	9	43	25
4	9	8	9	9	8	43	27
5	8	9	9	8	9	43	25
6	8	8	8	8	8	40	26
7	9	9	9	8	8	43	24
8	8	9	8	8	9	42	27
9	9	9	8	9	8	43	23
10	9	9	9	8	9	44	24
11	9	9	9	9	8	44	26
12	9	9	9	8	9	44	25
13	9	9	9	8	9	44	26
14	9	9	9	8	9	44	24
15	9	8	8	9	9	43	25
16	8	8	9	9	8	42	26
17	8	9	9	8	9	43	24
18	8	8	8	8	8	40	25
19	9	9	9	8	9	44	24
20	9	8	9	8	8	42	23
21	9	8	8	9	8	42	24
22	9	9	9	8	9	44	25
23	9	9	9	9	9	45	23

(ต่อ)

ตารางที่ ข.3 (ต่อ)

ที่	แบบฝึก ทักษะที่	แบบฝึก ทักษะที่	แบบฝึก ทักษะที่	แบบฝึก ทักษะที่	แบบฝึก ทักษะที่	รวม 50 คะแนน	หลังเรียน 30 คะแนน
	1	2	3	4	5		
24	8	8	8	8	8	40	24
25	9	9	8	8	8	42	26
26	8	9	8	8	8	41	25
27	8	8	9	8	8	41	23
28	9	8	9	8	8	42	25
29	9	9	8	9	9	44	27
30	9	8	7	8	9	41	24
รวม	260	258	257	249	254	1278	745
\bar{X}	8.67	8.60	8.57	8.30	8.47	42.60	24.83
SD	0.48	0.50	0.57	0.47	0.51	1.35	1.21
%	86.67	86.00	85.67	83.00	84.67	85.20	82.78

ตารางที่ ข.4

ประสิทธิภาพของคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	D	D ²
1	14	26	12	144
2	16	24	8	64
3	10	25	15	225
4	15	27	12	144
5	13	25	12	144
6	14	26	12	144
7	13	24	11	121
8	15	27	12	144
9	12	23	11	121
10	10	24	14	196
11	15	26	11	121
12	12	25	13	169
13	11	26	15	225
14	12	24	12	144
15	16	25	9	81
16	14	26	12	144
17	12	24	12	144
18	10	25	15	225
19	11	24	13	169
20	12	23	11	121
21	13	24	11	121
22	12	25	13	169
23	10	23	13	169
24	17	24	7	49
25	11	26	15	225
26	15	25	10	100

(ต่อ)

ตารางที่ ข.4 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	D	D ²
27	13	23	10	100
28	14	25	11	121
29	12	27	15	225
30	14	24	10	100
รวม	388	745	357	4369
\bar{X}	12.93	24.83	11.90	145.63
SD	1.95	1.21	2.04	47.82

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.5

คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแบบทดสอบ วัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
15	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
20	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.5 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
25	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ ข.6

ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.61	0.25
2	0.68	0.35
3	0.75	0.50
4	0.75	0.50
5	0.73	0.45
6	0.60	0.20
7	0.78	0.55
8	0.73	0.45
9	0.75	0.50
10	0.63	0.27
11	0.65	0.30
12	0.68	0.35
13	0.66	0.47
14	0.60	0.76
15	0.66	0.25
16	0.60	0.26
17	0.64	0.20
18	0.73	0.45
19	0.80	0.60
20	0.63	0.25
21	0.25	0.61
22	0.37	0.59
23	0.73	0.23
24	0.77	0.50
25	0.67	0.41

(ต่อ)

ตารางที่ ข.6 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
26	0.46	0.62
27	0.64	0.51
28	0.38	0.57
29	0.68	0.64
30	0.73	0.23

หมายเหตุ : ค่าความเชื่อมั่น = 0.87

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.7

คุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IC	สรุปผล	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5				
1	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
2	0	1	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
7	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
10	1	1	1	0	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
สรุป						4.80	0.96	สอดคล้อง	ใช้ได้

ตารางที่ ข.8

ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ ที่	ความพึงพอใจ	\bar{X}	SD.	ระดับความ พึงพอใจ
ด้านเนื้อหาการเรียนรู้				
1	นักเรียนมีความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ	4.70	0.47	มากที่สุด
2	นักเรียนมีความสุขที่ได้ทำแบบฝึกทักษะแผนผังความคิด	4.73	0.45	มากที่สุด
3	นักเรียนได้นำเนื้อหาในแบบฝึกทักษะมาฝึกปฏิบัติ	4.57	0.50	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
4	นักเรียนมีความกระตือรือร้นและได้ทำข้อสอบย่อยท้ายแผนการเรียนรู้	4.37	0.49	มาก
5	นักเรียนสนุกกับเนื้อหาที่ได้เรียน	4.53	0.51	มากที่สุด
6	นักเรียนดีใจที่ครูได้ใช้แบบฝึกหลากหลายในการเรียน	4.17	0.38	มาก
7	กิจกรรมการเรียนน่าสนใจ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย	4.33	0.48	มาก
8	นักเรียนชอบเรียนการอ่านจับใจความตามแบบฝึกที่เป็นกลุ่ม	4.27	0.45	มาก
ด้านสื่อการเรียนรู้				
9	นักเรียนกระตือรือร้นที่ได้อ่านเนื้อหาตามแบบฝึกทักษะและระบายสีภาพแผนผังความคิด	4.30	0.47	มาก
10	นักเรียนชอบคำถามที่ครูถามในแต่ละแบบฝึก	4.00	0.45	มาก
11	นักเรียนได้ให้ความร่วมมืออย่างดี และเขียนสรุปใจความสำคัญ	4.27	0.45	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล				
12	นักเรียนดีใจที่ทราบคะแนนทันทีหลังจากการทำแบบทดสอบย่อยท้ายแผนการเรียนรู้	4.07	0.58	มาก
13	นักเรียนให้ความร่วมมือกับเพื่อนๆ ที่ได้ทำแบบทดสอบทันทีที่ศึกษาแต่ละเนื้อหา	4.40	0.50	มาก
14	นักเรียนมีความสุขที่ได้ทราบคะแนนความก้าวหน้า	4.37	0.49	มาก
15	นักเรียนสนุกสถานที่ได้เรียนการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะ	4.43	0.50	มาก
รวม		4.37	0.17	มาก

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๗๕๘๕

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น

ด้วย นางสาวลักขณา โททอง รหัสประจำตัว ๕๘๘๒๑๐๕๒๐๑๑๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

www.edu.@rmu.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๕๕๘

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร. บุญสันต์ ศรีจันทร์

ด้วย นางสาวลักขณา โททอง รหัสประจำตัว ๕๘๘๒๑๐๕๒๐๑๑๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

www.edu.@rmu.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๕๕๘

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณวีระชาติ ดวงคำน้อย

ด้วย นางสาวลักขณา โททอง รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๕๒๐๑๑๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

www.edu.@rmu.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๗๕๕๕

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณยุวดี สมจันทร์

ด้วย นางสาวลักขณา โททอง รหัสประจำตัว ๕๕๕๒๑๐๕๒๐๑๑๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๕๒

www.edu.@rmu.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๗๕๕๕

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณนางศิริพร จันทะเลิศ

ด้วย นางสาวลักขณา โททอง รหัสประจำตัว ๕๕๕๒๑๐๕๒๐๑๑๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 - อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๕๒

www.edu.@rmu.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๗๕๕๕

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณวิสุทิมรรค อันทะนัย

ด้วย นางสาวลักขณา โททอง รหัสประจำตัว ๕๕๕๒๑๐๕๒๐๑๑๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 - อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๕๒

www.edu.@rmu.ac.th

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

ลักขณา โททอง, ประสพสุข ฤทธิเดช และภูษิต บุญทองเถิง. (2561). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ. ใน การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยปทุมธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวลักขณา โททอง
วัน เดือน ปี เกิด	18 เมษายน 2532
ที่อยู่ปัจจุบัน	169 หมู่ 1 ต.น้ำอ้อม อ.กระนวน จ.ขอนแก่น
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2556	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชา ภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม
พ.ศ. 2561	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY